

## SLOVENE

## Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . 28.—  
za pol leta . . . 13.—  
za četrt . . . 6.90  
za en mesec . . . 2.20  
za Nemčijo celoletno . . . 28.—  
za ostale tuzemstvo . . . 26.—

## V upravljanju:

Za celo leto naprej . . . 22.40  
za pol leta . . . 11.20  
za četrt . . . 5.60  
za en mesec . . . 1.90  
S polnjenjem na dom stane na  
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

## inzerati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):  
za enkrat . . . po 15 v  
za dvakrat . . . 13  
za trikrat . . . 10  
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane  
enostolpna garmondvrsta  
30 vinarjev. Pri večkratnem  
objavljanju primeren popust.

## Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in  
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.  
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne  
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

## Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.  
Sprejema naročila, inzerate in reklamacije.  
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

## Sovražniki kmeta in cerkve.

Maček, ki so ga včeraj drli naši liberalci po strahotnem porazu v Belokrajini, je bil izvanredno hud. Kaj ču-  
da, da so temu dali v dežel. zboru, ki je imel včeraj sejo, primerne duška. Spravili so se na kmeta in na cerkev, tisti dve reči, ki sta jim najbolj na poti. To je tako naravno, da bi o tem ne pisali, vendar pa zasluži divjost, s katero so naši z egiptovsko temo na očeh udarjeni liberalci nastopili, da se jo v primerno luč postavi.

Tista dva junaka, ki sta včeraj tolkla na liberalni kulturnobojni bombardon, sta bila sodni svetnik Višnikar in kranjski Achilles mnogotuleči dr. Triller. Začuden so včeraj naši poslanci gledali Višnikarja, kmečkega sina izpod Kuma, bivšega zastopnika kmetov, ko je v draginjski debati na polna usta izjavil, da je naš kmet gospod, da ima vse polno vlog v hranilnicah in da le malokatera hiša pride na boben, iz česar je izvajal, da se našemu kmetu tako dobro godi, da se čisto lahko more odpreti meja tuji živini. Dr. Triller pa, ki je tekom debate sam izjavil, da kot advokat živi samo od kmetov, je takoj nato zaklical, da je povest o kmečkih žaljih bajka in vsi liberalni govori so izzveneli v trditev, da je kmet tisti, ki odira!

Zdaj pa pomislimo, kaj bi bilo, če bi ti ljudje imeli v naši deželi večino. Kmet, ki že danes stoji na robu propada in bi kmalu bil na lastni zemlji najemnik, kmet, ki ga tarejo neznosni dolгови, kmet, ki komaj v največjih praznikih vidi meso na svoji mizi, z vsem najboljšim pa, kar ima, hrani druge, tega kmeta proglašajo liberalni poslanci za velikega gospoda, ki se mu še predobro godi! Kako bi ga potem do golega slekli, če bi v deželi še komandirali, si je lahko misliti.

Naši poslanci so včeraj liberalcem tako glave izmivali, da je bilo veselje. Najprej so liberalci kmeta dolžili, da je edino on kriv draginje, ko so jim pa naši poslanci, kmečki veščaki, dokazali, kako je draginja svetoven pojav, kako draginjo delajo liberalni kapitalisti, karteli in prekupci in kako kmet najbolj izmed vseh stanov trpi pod draginjo, kako mora kmet pri nas dvakrat in trikrat toliko plačati za stroje in

poljedelsko orodje kakor n. pr. v Švici, kako so pri nas bile ravno kmetu sovražne liberalne vlade tiste, ki so živinorejo tako zanemarjale, da je danes tudi pri mesu draginja — tečaj so liberalni junaki utihnili in so vso reč zavili in dr. Triller je zagotavljal, da je tudi on za to, da se izboljša živinoreja! Obenem pa so liberalci zahtevali, da se odpre meja neomejenemu uvozu žive živine, s čimur bi se pa domača živinoreja ne povzdignila, ampak uničila. Kako naj rečemo takemu početju?

To so taki prijatelji kmeta, da bi ga odpredaj futrali s sladkorjem, odzadaj pa mu štrik okoli vrata zadržnili!

In čudno — ti liberalci, ki so zahtevali, da se zniža carina za živino, niso našli niti ene besede, ko so jih naši pozivljali, naj zahtevajo obenem, da se zniža carina na industrijske izdelke, n. pr. na železo, ki ga avstrijski kmet na leto porabi za 200 milijonov gld. Tedaj so molčali liberalci, ker zastonajo koristni veleindustrijci in veleoderuhovi.

Strašne so padale včeraj po liberalnih buticah. Čudno so spogledali, ko je poslanec Žitnik tiste, ki sleparijo zdaj okoli lažejo, da kmet draginjo dela, imenoval naravnost lumpce. In ko jim je poslanec Povše zaklical, da imajo oni tako srce za našega kmeta, da bi rajše podpirali argentinske oderuhe, mesarje in latifundiste, kakor pa domačo živinorejo, so liberalci v tla gledali ali pa se porazgubili. In ko je od naše strani padla beseda, da je združništvo, ki so ga liberalci tako napadali in mobilizirali zoper njega trgovce, žandarje in biriče, rešilo našega kmeta, da danes ne pride njegova hiša tolikrat na boben kakor takrat, ko so gospodariji liberalni magnati, takrat je liberalce minula volja se še zadirati v kmeta.

Zato pa je dr. Triller napel drugo struno: cerkev. In kar je včeraj govoril, to se je v prvič čulo v kranjski deželni zbornici. Tako je rjul ta mož in se tako penil, da se je jasno videlo, kako stoka liberalna duša pod batinami, po katere je šel zanj v Belokrajino dični, naivni Engelbert Gangl. Triller je dolžil draginje cerkev in zaklical, da je cerkev rakrana na našem telesu. In tedaj je Triller zavohal kri na Portugalskem, oči so se mu zablistale, kakor staremu republišanskemu konju in povzpел se je kakor galski petelin na barikade: Preveč cerkva imamo, duhovniki odirajo kmete za cerkev, redovniki in nune kradejo ljudem težko prislužene

groše iz žepov, romanja v Jeruzalem in na Višarje obubožajo našega kmeta!

Liberalni poslanci našemu kmetu še tega ne privoščijo, da se po težkem delu saj za nekaj dni oddahnejo in gre do počastit Mater Božjo na Brezje! To so prijatelji kmeta! In beraške redove so napadali, zato, ker kakor Frančiškani, oskrbujejo dušno pastirstvo ali pa, kakor usmiljeni brati, prosijo miloščine za bolnike! In lepih cerkva tudi ne privoščijo ljudstvu, za gledališče pa jim ni nikoli zadosti tisočakov!

Trillerjeve strupene kozle je primerno zavrnil dr. Lampe, sicer se pa naši poslanci niso spustili na to polje, ker ne gre, da bi se svete stvari tako ponižale, da bi se vlačile pred liberalnimi hujšakci v debato. Preveč časti bi bilo braniti cerkev pred ljudmi, ki so polni duha portugalskega.

Najbolj klaverno vlogo je pa igral zastopnik 14 volivcev, Novak. Naši so ga tako raztrgali, da bo pomnil. Dopoldne je čvekal, da se je celo vodja nemških agrarcev Damm izrekel za uvoz argentinskega mesa in tuje živine, popoldne pa je dr. Žitnik ta govor celotno prebral in v tem govoru je — Damm ravno nasprotno povedal kakor je Novak trdil! To je bilo smeja v zbornici — le Novaka ni nikjer bilo, ker je zbežal. Dr. Lampe in Hladnik sta dokazala, kako je Novakov predlog protisloven: začetek se ne vjema s koncem, v sredi pa nič ni. In to je zastopnik trgovinske zbornice!

Ko se je o Novakovem predlogu, da se odpre meja neomejenemu uvozu živine, glasovalo, Novaka nikjer ni bilo. Tak poslanec, ki zbeži pred debato in pred glasovanjem (zakaj Novaka cel popoldan pri debati ni bilo) o svojem lastnem predlogu, je pač unikum v vseh parlamentih! Tistih 14 volivcev, ki ga je volilo, sme biti nanj ponosno.

Tako so liberalci včeraj reševali draginjo. Sicer pa ni manjkalo pri glasovanju Novak, ampak še veliko drugih, tako da jih je bilo le 5 v zbornici. Lepše niso mogli pokazati, kako so tudi pri tej priliki igrali samo komedijo in imeli za norce tiste, ki jim verjamejo, da jim je res kaj za draginjo. Naš kmet pa, ki je pravkar zopet naklestil svoje liberalne »prijatelje«, komej čaka prilike, da jih zopet.

## DRAGINJSKA DEBATA V KRANJSKEM DEŽELNEM ZBORU 19. T. M.

Dr. Žitnik.

Klic: neomejen uvoz mesa in živine! se je čul najprej na Dunaju. Prvič

smo mi odvisni od Ogrske, ki se bo temu protivila. Potem pa je meja proti Bolgariji odprta. Živine pa nobene k nam. Kar se pa Srbije tiče, je srbsko meso bilo dražje kakor pa domače, ko je bila meja odprta. Opozarja še na carinsko pogodbo z Nemčijo. Kar se tiče argentinskega mesa, bo že danes komaj za 20 vinarjev ceneje, kakor je dunajsko. Argentinijska zahteva tudi večletno pogodbo, da bi si roke vezali. Pravijo liberalci: carina naj se zniža, kaj bo? Bodo pa davki na drugi strani, da se to pokrije. Sicer pa, kar zniža naj se carina, ampak znižati se mora za vse blago! Odprimo mejo za železo, kavo, riž, suhno itd. Ali bo vlada to storila? Celo v Angliji zdaj zahtevajo varstvene carine. Novak je navajal Damma, voditelja nemških agrarcev, ki baje ne nasprotuje uvozu živine. »Jaz sem pa danes dopoldne« — pravi dr. Žitnik — »doma slučajno našel list z njegovo izjavo, ki je diametralno nasprotna temu, kar je poslanec Novak rekel! (Čujte! Veselost! Klici: To so argumenti! Novak pa zna! Poslanec 14 volivcev! Sme.) Govornik prebere vso Dammovo izjavo, ki izzove večkratno odobravanje večine. (Klic: To je nekaj čisto drugega, kakor je Novak rekel. Dr. Triller: Se je zmotil. Klic: Novak se večkrat moti. Veselost.) Kar se izvoza naše živine tiče, se v d o m a n j izvaja; govornik navaja tozadevne statistike. Na Dunaju je bil draginjski odsek — kaj se je moglo narediti? Mi zahtevamo odpravo kartelov. In vlada? Vlada naj zabrani oderuštvo pri zemljiščih. (Triller odobrava.) Ali bo to storila? Naj zabrani prekupstvo. Govornik slika strokovnjaško špekulantstvo prekupcev. (Dr. Triller: Resnica!) Naj se znižajo tarife. Le, ampak vsi tarifi, drugače ne bo pomagano. Preuredi se naj dohodarina itd. — take kunsti so uganjali v draginjskem odseku. Pomaga pa to vse skup nič, ker imajo vse v rokah judje in bankirji. Liberalci pa sleparijo ljudstvo: Kmet odira! Še živinorejo mu hočete vzeti, da bo berač! Ali ne veste nič o ogromnih dolgovih kmečkega stanu, slabih letinah itd? Mi hočemo ohraniti kmeta, ki je stebel državi! (Živahno odobravanje.) Ali je kmet kriv, če gošpada prenobel živi? (Odobranje.) Kmet mora biti pošteno plačan za svoje delo! (Ploskanje.) Tega ne dopustimo, da bi razni lumpje sleparili ekoli, da kmet, ki komaj živi, odira, ko ga odirajo drugi! (Živahno ploskanje.)

Višnikar

ima jako slab dan. Pravi, da S. L. S. nima srca. Na Dunaju so tisoči in tisoči

## LISTEK.

## Deklè z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. —  
Prevel J. M.

(Dalje.)

## XXIX. POGLAVJE.

## Kako se je Mark izpreobrnul.

Kaleb je bil prvi, ki je izvedel nesrečno poročilo o ladji Luni; zvedel pa je za to tudi škof Ciril.

Kakor Kaleb se je tudi škof Ciril prepričal o resnici poročila po pogovoru s kapitanom ladje Kraljica. Z žalostnim srcem se je nato podal v jetnišnico v bližini Martovega templja. Tukaj mu je stražnik dejal, da Mark nikogar ne sprejme; škof mu je pa odgovoril: »Jaz imam zanj zelo silne stvari,« in pohitel mimo njega v Markovo sobo. Mark je stal sredi nje, v svoji roki pa je držal kratek rimski meč. Ko je zagledal škofa, ga je nevoljen vrgel na bližnjo mizo, kjer je ležalo pismo z naslovom: »Gospici Mirijam v Tiru. Izroči naj se v njene roke.«

»Mir s teboj,« reče škof.

»Hvala ti, oče častiti,« odgovori

Mark in se čudno nasmeje. »Zelo potreben sem miru.«

»Sin moj, kaj si hotel storiti?«

»Miru sem si hotel poiskati in ker ga mi življenje ne da, iskal sem ga v smrti z mečem. Ko bi tebe ne bilo ta hip, bi jaz že užival pokoj. Prinesel so mi meč s plaščem in drugimi stvarmi. Zelo duhovito je bilo od njih in uganil sem njegov pomen.«

Ciril prime za meč in ga vrže v kot.

»Hvala Bogu,« je dejal, »ki me je v pravem trenutku pripeljal k tebi, da te obvarujem tega greha. Ali misliš, da ti Bog dovoli vzeti si življenje, ako je On vzel njeno življenje?«

»Njeno življenje?« vzkrikne Mark. »Njeno življenje! Čegavo življenje?«

»Prišel sem sporočiti ti, da je Mirijam utonila na morju in z njo vsi, ki so bili na ladji.«

Mark obstane, kakor okamenel; po dolgem času se vzdrami in reče:

»Torej tudi še to! Sedaj nima zame življenje prav nobenega pomena. Odidi, prosim te, in pusti me, da sam poskrbim zase najbolje,« in stopil je, da bi pobral meč.

Ciril pa urno stopi na svetlo orožje.

»Ali si blazen?« je rekel. »Ako nisi

vedel, da je Mirijam mrtva, zakaj potem hočeš umoriti samega sebe?«

»Zato ker so me oropali moje časti. Po razsodbi Titovi sem jaz, Mark, očrnil kot strahopetec. In Tit, ob čigar strani sem se bojeval v tolikih bitkah — Tit, od katerega sem odvrnil marsikak smrtonosen udarec — me je prognal iz Rima.«

»Zato se hočeš umoriti? Ali je tvoja čast omadeževana po razsodbi, ki sloni na krivih pričah, in reš, da sta jo narekovala sovraštvo in strah? Ali ti sploh morejo kaj na tvoji časti ljudje, ki so brez časti in poštenja? In ali si hotel ti — vojak — bežati iz bitke? Da, ako to storiš, pokažeš, da si v resnici strahopetec.«

»Kako morem živeti v taki sramoti? Moji prijatelji so vedeli, da ne morem živeti in zato so mi zavili meč v oni plašč in mi ga poslali. In Mirijam, praviš, je tudi mrtva.«

»Satan ti je poslal meč, Mark, zato da bi ti v svojem nedoumnem ponosu naredil največjo neumnost. Zapodi od sebe ono nizkotno in brezbožno skušnjava, ki nosi krinko laži-časti na sebi. Nosi svoje nadloge kakor mož in obvladaj jih trden v veri.«

»Mirijam! Kaj pa Mirijam?«

»Da, Mirijam? Kako bi te sprejela tam na onem svetu, ko bi jo pozdravil

z lastno krvjo na svojih rokah? Oh, sin moj, ali ne razumeš, da je to samo skušnjava, ki jo trpiš? Ponižan si bil, da bi se visoko povzdignil. Nekdaj ti je dal svet vse, kar ti je mogel dati. Bil si bogat, bil si stotnik, bil si visokega rodu, človek, ki so ga imenovali »srečnega«. Tedaj te je Kristus klical in ti ga nisi slišal. Kaj si imel ti opraviti z onim križanim tesarjem iz Galileje, kaj ne? Sedaj si pa po zaroti nekaterih sovražnikov padel. Odpuščen si in preganjen. Izkusil si nauk življenja in zato skušaš raje pobegniti iz življenja kakor pa še živeti, izpolnovati svojo dolžnost, ne glede na to, kaj pravijo ljudje in najti mir, kakor ga nam daje naša vest. Dovolj, da pride sedaj Oni k tebi, ki si ga v uri svoje slave potisnil na stran. Nosi svoj križ, kakor ga je On nosil. Ali je moj duh zaman govoril s tvojim duhom vse te tedne, Mark? Povedal si mi že, da veruješ, sedaj pa hočeš omagati? Oh, poslušaj me, da se ti odpro oči, predno je prepozno!«

»Govori, jaz poslušam,« je rekel Mark in vzdihnil.

In Ciril je govoril z vso navdušenostjo in ko je Mark poslušal, se je njegovo srce omehčalo.

»Vedel sem to že poprej, veroval vse to poprej,« je rekel, »vendar nisem



demonstrirali zoper draginjo. (Klic: »Tisto je bilo vsesкуп en »pflanz«!) Pravi, kako so jajca draga. (Dr. Lampe: »V Beli Krajini morajo biti poceni, ko jih Mazzelle tako veliko okoli meče!« Veselost.) Nadaljuje o različnih rečeh, pa je tako pust, da ga malokdo posluša. Draginja očita prehudu agrarni politiki. **Taji, da bi se kmetu slabo godilo,** ker ne pride več toliko domov na kant, zahteva da se meja odpre.

#### Povše.

Govor predgovornika ga je jako nemilo dirnil. Navedel je dunajske demonstracije. Saj nismo mi, ki bi draginjo zagovarjali. Kako kmet živi? **Najboljše gre za gospodo, za sebe najslabše pridrž!** (Zivahno odobravanje.) Ali je samo pri nas draginja? Na Francoskem je, na Nemškem, v Angliji! Višnikar pravi, da avstrijska živinoreja ne more zadostiti konsumantom in more z Ogrsko konkurirati. To ni res! **Višnikar, kmečki sin izpod Kuma, očita kranjskemu kmetu, da bogato živi!** (Velikansko ogorčenje.) Če se kmet ne da več tako eksekutirati, to je njegova zasluga, **njegovih srag in dela!** (Veliko odobravanje, Višnikar osramočeno molči.) Ko je kmet dajal krvavi denar za seno, pa ni nobeden kričal o draginji! (Odobravanje.) **Mi hočemo okrepiti domačo živinorejo, rajši kakor podpirati ameriške oderuhe in mesarje!** (Živijo-klici.) **Če bi bila Avstirja kmetu podpirala, kakor treba, danes ne bi bilo draginje!** (Burno odobravanje.) Govorijo o Švici. Tam so pašniki urejeni, kaj pa pri nas? Kadar povzdignejo cene železu — 200 milijonov potrebuje avstrijski kmet na leto železa — se nobeden ne oglasi! (Tako je!) **Le kmet naj vse ceno daje, da bi drugi živeli!** (Res je!) **V velikih praznikih kmet komaj meso jé!** (Tako je!) Meso je glavno živilo — za meščane že — za kmeta pa je glavno živilo fižol in repa! Višnikar je govoril, da se daj kuga na mejah preprečiti. Ne spominja se pa, kako je kuga vsikdar divjala, ko so bile meje odprte. 400 milijonov goldinarjev je imelo kmetijstvo škode od kuge. Živinorejo treba povzdigniti. Ko bo kmet imel dosti blaga, se bo vsem dobro godilo. (Tako je!) **Kmet ne odira, kakor liberalci natolcujejo!** Od države pa zahtevamo, da podpira kmeta! Deviza mora biti: spraviti našo živinorejo tako na višek, da takih žalostnih pojavov, kakor je sedanja draginja, ne bo!

Govor Povšetov, ki je govoril z nenavadno temperamentnostjo, je žel veliko odobravanje.

#### Triller zoper kmeta in zoper romanja, cerkve in redovnike.

Začne po svoji navadi z ogorčenimi frazami in vpije ter maha okoli sebe. Zabavlja zoper tisto »junckerstvo, ki je nekaj spomenik in monument, ki kipi in štrli v nebo, tip in znak suženjstva iz one dobe, ko so živeli še Babilonci« itd. Draginje je kriv agrarni kartel. (Veselost. Kje je pa ta kartel? Kje ima svoj sedež?) Zaganja se v Povšeta in grozno kriči, ker se pravi, da liberalci kmeta sovražijo. To mu je zato hudo, ker ima veliko kmetov, ki hodijo k njemu v pisarno. Zato on ni sovražnik kmetov, ne dela proti njim. (Klic: Proti interesom kmeta delate!) Pač pa

je nasprotnik če se dela samo za kmeta. (Aha!) To bo on dokazal, da deželni zbor kranjski dela samo za kmeta. Kmet nosi komaj 30 odstotkov vseh bremen. (Ugovori.) Daje pa dežela kmetu nad 60%. **To od krvavih kmečkih žuljev ni res!** (Ogorčenje.) Revščina kmeta le baje tare! Če je kaj revščine, so krivi cerkveni davki! (Buren smeh.) **Jaz nisem ateist, globokega krščanskega prepričanja,** (Velikansk smeh.) **dušno pastirstvo spoštujem,** (Homeričen smeh.), dokler se giblje v (dr. Šusteršič: Po volji liberalcev! Velikansk smeh.) pravi smeri. **Čemu hoči kmet v Jeruzalem?** (Veselost. Klic: Čemu pa Sokoli v Belgrad?) **Cerkve so predrage.** Dr. Triller klati dalje o molitvi, kje je bolj veljavna, ali v Ljubljani, ali v Jeruzalemu. (Klic: »Vaša nikjer!« Smeh.) Priporočuje storiti o cerkvah. (Deželni glavar opomni govornika, da govori o stvari. Klic: Kaj ima to z argentinskim mesom skupnega?) Potem začne dr. Triller zabavljati zoper redovnike. (Klic: Luč iz zapada! Živijo Ferrer!) **To je rakrana na kmečkem telesu: cerkev!** (Skraino ogorčenje. Velik smeh. Dr. Šusteršič: Ali ne bo nič aplavza? Še dr. Tavčarju se preneumno zdi! Dr. Triller: Le dobre volje bodite! Dr. Šusteršič: **Saj moramo biti, ker take oslarije klobasaš!** Smeh.)

#### Jaklič.

Dr. Triller je hujskal liberalni mob proti cerkvam. (Tako je! Škandal!) Liberalci so svoj predlog le zato vložili, **ker stojijo v Ljubljani pred volitvami!** Triller se mladino boji! (Velika veselost.) Višnikar, bivši zastopnik kmetov, očita, kmetom, da se jim godi predobro. Očital je kmetom vloge v hranilnicah, dolgovi pa ni videl. Liberalci vidijo le drago meso in draga jajca, druge draginje pa ne, ker so zastopniki kapitalistov in oderuhov. (Tako je.) Ali kmet dela cene svojim pridelkom? Kar se argentinskega mesa tiče, se že danes jasno vidi tendenca kmeta in konsumenta odirati. (Odobravanje.) Liberalci so na eni strani za to, da se meja odpre, na drugi pa, da se kmeta podpira. To je hinavščina. Novakov predlog je le hujskarija. Zato ne bomo zanj glasovali.

#### Schollmeyer

poudarja pomen kmečkega stanu in pravi, kako je resničen rek: »Hat der Bauer Geld, hat's die ganze Welt.« Bo glasoval za poročevalcev predlog.

#### Višnikar

se brani, češ, da kmeta ne sovraži.

#### Dr. Lampe.

Jaz bi Novaka, če bi bil navzoč, vprašal, ali je za svobodno trgovino ali za varstveno carino. (Dr. Šusteršič: »Saj ne vé, kaj je to!« Smeh. Klic: »To je zastopnik trgovske in obrtne zbornice.«) Novakov govor je taka kolobocija, da je strah! **Dr. Triller pa je zagovarjal portugalske umore!** (Ogorčenje. Škandal!) Tako rešujejo liberalci draginjo! Vi liberalci ste bili neprenehoma zoper politične pravice ljudstva, zoper organizacije, ste vedno hujskali meščane zoper kmeta, da so oderuhi! To je načelo portugalske reforme. (Veselost.) Kdo je bil prvi, ki je obrtnike organiziral? Kdo prvi zasnoval obrtne organizacije? Liberalci? Kdo je delavce orga-

niziral zoper socialne demokrate in liberalce? Bila je Slovenska Ljudska Stranka! (Tako je!) Dr. Trillerja bi vprašal, kje je tisti agrarni kartel, o katerem je govoril? (Jarc: V Trillerjevi glavi. Veselost.) Morebiti v ljubljanski okolici? Govoril je o zvezi med našimi kmeti in starimi rimskimi latifundisti. (Veselost.) To so bile same prazne besede. Če se gre za argentinsko meso ali za ljubljanski občinski red ali če bi se šlo n. pr. za umetno gojenje krokodilov na Kranjskem (Veselost.), vidijo liberalci vedno (dr. Krek: »Kapucinarja!« Velika veselost.) cerkev in kapucinarje. (Veselost.) Dr. Trillerja bole beraški redovi. Kateri so na Kranjskem odrli redovi? Ali so nas odirali usmiljeni bratje, ki hodijo za bolnike prosit. O tem tu sploh ni mesto govoriti. (Dr. Krek: »To je za v akademijo!« Velika veselost.) **Liberalci so hoteli naše združeno gibanje ubiti, in to je bilo, ki je našega kmeta nekaj na vrh spravilo!** (Veliko odobravanje.) Liberalci so odvisni od dnevnega časopisja; če berejo od Portugala, so vsi v ognju. (Liberalcev med dr. Lampetovim govorom ni bilo v zbornici, ko jame dr. Lampe bičati Portugalce. izgine še Gangl. Dr. Šusteršič: »Zadnji liberalci gre vun!« Velika veselost.) **Do portugalskih razmer pa ne bo pri nas prišlo, ker smo mi veliko bolj pametni, ker smo liberalce zadosti hitro razgalili, da jih je naše ljudstvo čez prag vrglo!** (Zivahno ploskanje.)

#### Demšar

strokovnjaško pobija liberalne govornike, ki se na kmetijstvo razumejo toliko, kolikor zajec na boben. Njegova izvajanja so bila velikokrat prekinjena po velikem odobravanju.

#### Piber.

Novakov predlog sploh ni resen. Kako se more v naši pretežno kmečki deželi tak neumen predlog staviti? Naš kmet živi od živinoreje, zdaj pa hočejo, da se odpre meja za tujo živino! Rekord pa je dosegel Višnikar, ki nam je očital prenapeto kmečko politiko. Še bolj bomo morali skrbeti za kmeta! (Tako je! Veliko odobravanje.)

#### Poročevalec Hladnik.

Stališče glede draginje se je vsestransko in temeljito pojasnilo. Kdor hoče uvoz živine in mesa iz tujine, da bi z našim živinorejstvom konkuriralo, hoče oslabilo naše, to je jasno. Švica je pomnožila v zadnjih desetletjih svojo živino za 50-8%, kako, da bi se tega pri nas ne moglo? Dr. Triller je govoril o junckerstvu, veleposestvu; takoiimenovano veleposestvo pa pri nas na živinoreji participira samo s 7%. Dr. Triller se je zaganjal v cerkev in v romarje. Triller je zelo zavzet za gledišče in umetnost; ali v cerkvi ni veliko umetnosti in ali romanja ne razširjajo ljudstvu obzorja. (Dr. Krek: Saj hodijo liberalci sami na Višarje. Veselost. Klic: Saj ni vredno liberalcem na to odgovorjati!) Pobija Višnikarjeve trditve, da se kmetu predobro godi. (Ploskanje.)

#### Glasovanje.

##### Kje je Novak?

Ko pride na vrsto glasovanje o Novakovem predlogu, se ironično kliče: »Kje je pa Novak? Še takrat ga ni, ko se gre za njegov predlog!« Dr.

Triller: »Ne delajte takih vicov! Je žel v Trst.« Dr. Krek: »Prosim, če se gre za njegov predlog, bi pač moral tukaj bitil!«

Sicer pa Novakov predlog pade in se sprejme odsekov z glasovi S. L. S. in desnice. **Sploh je bilo pri glasovanju samo pet liberalnih poslancev navzočih,** dokaz, da so igrali zopet le komedijo!

## Poročila in prošnje v seil deželnega zbora 19. t. m.

### O računskem sklepu deželnokulturnega zaklada za leto 1909.

Finančni odsek predlaga: Računski sklep deželnokulturnega zaklada za leto 1909 se po predlogu deželnega odbora odobri.

K. debati se oglasi grof Barbo, ki se obrača proti veksatoričnim kaznim glede poškodovanj gozdov.

Se sprejme.

### O računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1909.

Finančni odsek predlaga: Računski sklep muzejskega zaklada za leto 1909 se po predlogu deželnega odbora odobri.

Se sprejme.

### O dovolitvi pobiranja 100odstotne dklade za starovrhnški vodovod.

Finančni odsek predlaga: 1. V svrhu amortiziranja in obrestovanja dolga za starovrhnški vodovod se občini Vrhnika dovoli poleg vsakoletne dklade za občinske in šolske potrebščine pobirati od udeležencev vodovoda v davčni občini Stara Vrhnika 100odstotno doklado na vse direktne davke razen osebne dohodarine in plačarine od leta 1910 do konca leta 1933. 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

### O računskem sklepu pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov za l. 1909.

Finančni odsek predlaga: Računski sklep pokojninskega zaklada okr. zdravnikov za leto 1909 se odobri.

Sprejeto.

### O računskem sklepu garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za leto 1909.

Finančni odsek predlaga: 1. Računski sklep garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za leto 1909 z dohodki 206.340 K 61 h in stroški 120.589 kron 68 h se odobri. 2. Razkaz čiste imovine koncem leta 1909 v znesku 1.294.171 K 29 h se vzame na znanje.

Sprejeto.

### O posledobni odobritvi izplačila 4000 K c. kr. deželni komisiji za agrarske operacije za l. 1908.

Finančni odsek predlaga: Izplačilo dodatnega zneska 4000 K za zemljemersko oseboje c. kr. deželne komisije za agrarske operacije za leto 1908 se posledobno odobri.

Se sprejme.

### O prošnji Terezije Prelesnikove, vdove po dež. knjigovodji, da se ji odpiše predujem 320 K.

Finančni odsek predlaga: 1. Prošnja Terezije Prelesnik, vdove po dežel-

hotel sprejeti vašega krsta in postati član vaše cerkve.«

»Zakaj ne, sin moj?«

»Ako bi bil to storil, bi Mirijam mislila in tudi ti bi tako mislil, da sem to storil, kakor sem že nekda hotel storiti, zato, da bi pridobil njo, ki sem jo želel pred vsemi stvarmi na svetu. Sedaj je ona mrtva, sedaj se mi tega ne more očitati. Stori, oče, svojo dolžnost in krsti me.«

Takoj je v celici škof Ciril vzel vodo in krtil Rimljana Marka ter ga sprejel v krščansko cerkev.

»Kaj naj storim sedaj?« vpraša Mark. »Nekdaj je bil cesar moj gospod, sedaj govori ti kot cesar. Zapovej mi, tvoj služabnik poslušaj.«

»Jaz ne govorim, Kristus govori. Poslušaj me: Cerkev me je pozvala v Aleksandrijo v Egipt, kamor odjadam tekom treh dni. Ali hočeš iti z menoj, ker si prognan iz Rima? Tam lahko najdem dela zate.«

»Rekel sem, da si ti cesar,« je odgovoril Mark. »Solnce je zašlo sedaj in jaz sem prost; spremljaj me v mojo hišo, prosim te, kajti tam me čakajo opravila, pri katerih potrebujem sve-ta.«

Kmalu nato so odprli vrata, kakor je zapovedal Tit in ona dva sta odšla, spremljana od dveh stražnikov, proti Markovi palači v via Agrippa.

»Tamkaj so vrata,« je rekel vodja straže in pokazal na stranska vrata.

»Stopi notri s svojim prijateljem, plemeniti Mark, in bodi zdrav!«

In skozi napol odprta vrata sta vstopila v hišo.

»Tvoja hiša je malo zavarovana, sin moj. V Rimu mora celo pri odprtih vratih vedno stati čuvaj,« je rekel Ciril, ko je tipal po temnem hodniku dalje.

»Moj hišnik Štefan mora biti blizu, kajti ječar mu je sporočil, kdaj da pridem,« je rekel Mark, nato pa se je naenkrat izpodtaknil in umolknil.

»Kaj pa je?« vpraša Ciril.

»Po tem, kakor čutim kak pijanec ali — mrtev človek. Kak berač, morda, ki hoče tukaj prespati svojo pijanost,« reče Mark.

Sedaj je prišel Ciril s hodnika na malo dvorišče.

»Pri onem oknu gori luč,« je rekel. »Najbolje, da greva naprej tja, saj poznaš pot. Ko sva na vernem in pri ljudeh, prideva lahko ogledat si spečega pijanca.«

»Ki ga bo najbrže težko zbuditi,« pristavi Mark in koraka preko dvorišča proti vratom pisarne. Tudi ta vrata so bila odprta in vstopila sta v sobo, kjer je hišnik imel svoje knjige in spal. Na mizi je gorela svetilka. Njena luč je razsvetljevala čuden prizor. Nek železen zaboj, ki je bil z verigami prikovan k zidu, je bil s silo odprt in oropan, papirji so ležali streseni po tleh, na vrhu pa prazna usnjata denarnica.

Tudi pohištvo je bilo vse prevrnjeno, v enem kotu sobe in pod mramornato

mizo sta ležala dva človeka, moški in ženska.

»Roparji so bili tukaj,« je rekel Ciril in vzdihnil.

Mark je vzel svetilko z mize in posvetil moškemu v obraz.

»To je Štefan,« je rekel. »Štefan zvezan in z zamašenimi usti, vendar še živi, druga pa je sužnja. Drži svetilko, da ju oprostim vezi, in potegnili je svoj kratki meč in prerezal obema sponi.« Govori, človek, govori!« je rekel, ko je Štefan vstal. »Kaj se je zgodilo tukaj?«

Nekoliko trenutkov ga je stari hišnik prestrašeno gledal. Nato pa je spregovoril:

»Oh, gospod, mislil sem, da si mrtev. Rekli so mi, da so prišli na pove-lje Juda Kaleb, onega človeka, ki je pričel proti tebi, da te umore.«

»Rekli so! Kdo?« je vprašal Mark.

»Jaz jih ne poznam; bili so štirje možje z zakrinkanimi obrazi. Rekli so mi tudi, da imajo povelje, da ne smejo meni in tej ženski nič žalega storiti, ti pa da moraš umreti. Zvezali so naju, vzeli ves denar, ki so ga mogli najti in šli ven, da te počakajo. Pozneje sem čul na hodniku nek hrup in sem skoro od žalosti umrl, kajti bil sem prepričan, da ti umiraš, a jaz ti nisem mogel pomagati.«

»Za to rešitev se zahvali Bogu,« je rekel Ciril.

»Takoj, takoj,« je rekel Mark. »Naprej pojdi še z menoj, in vzel je svetilko in odhitel na hodnik.

Tam je ležal nek človek na obrazu — oni, nad katerim se je Mark izpodtaknil, in okoli njega vse polno krvi, ki mu je tekla iz mnogih ran. Molče so ga obrnili, da bi mu mogli videti v obraz. Tedaj pa Mark odskoči — ves prestrašen; bil je Kaleb še vedno mrčen, a lep v svojem smrtnem spanju, akoravno pokrit s krvjo in ranami.

»No,« je rekel Mark, »to je potem prav oni človek, ki je najel morilce, kakor so sami povedali. Zdi se, da se je sam vjel v svojo past.«

»Ali si prepričan o tem, sin?« vpraša Ciril. »Ali te ta razmesarjena in krvava lica ne varajo?«

»Potegni roko izpod njegovega plašča,« reče Mark. »Ako imam prav, potem manjka na prvem prstu en čle-nek.«

Ciril dvigne že trdo roko. Bilo je tako, kakor je rekel Mark.

»Vjel se je v svojo lastno past!« je ponovil Mark. Vedel sem, da me sovražijo in več kakor enkrat sva skušala drug drugega usmrtiti v dvoboju ali bitki, nikdar pa nisem verjel, da bo Jud Kaleb tako globoko padel, da bo moril. Zaslužno plačilo je dobil!«

»Ta izdajalski pe!« dostavi Štefan.

»Ne sodite, da ne boste sojeni!« reče škof Ciril. »Kaj veš o tem, kako ali zakaj je ta človek tu umorjen? Morebiti pa je hotel k tebi, da te posvari!«

»Protij svojim lastnim plačanim morilec! Ne, oče, jaz sem bolje poznal Kaleb, samo bil je podležši, nego sem si mislil.« (Konec prih.)



nem knjigovodji, da se ji odpiše pre-  
tujem 320 K, se odkloni. 2. Deželni od-  
bor se pooblasti, da se v izplačilo pre-  
tujema dovoli primerne obroke.

K debati se oglasi poslanec Piber.  
Predlaga, da se prošnja ne reši takoj  
v zmislu finančnega odseka, ampak se  
vrne deželnemu odboru, da se infor-  
мира o potrebi prosilke in reši njeno  
prošnjo po svoji previdnosti.

Sprejet predlog posl. Pibra.

**O prošnji tovarne za papir v Radečah  
za pavšaliranje mostarine na radeškem  
mostu.**

Finančni odsek predlaga: 1. Proš-  
nja tovarne za papir v Radečah za pav-  
šaliranje mostarine na radeškem mo-  
stu se odkloni. 2. Deželnemu odboru se  
naroča, da razmišlja, ali naj se pavša-  
liranje mostarine sploh odpravi.

Sprejeto.

**O prošnji vodovodnega odseka za vasi  
Pivka, Cegelnica in Malo Naklo za pod-  
poro v pokritje stroškov vodovodne  
naprave za te vasi.**

Finančni odsek predlaga: Prošnja  
se odstopi deželnemu odboru v rešitev  
z naročilom, da po svojem tehniškem  
uradu izvrši poizvedbe, ali je ta vo-  
dovod pravilno izvršen, ter da podeli  
iz melioracijskega zaklada deželno  
podporo 15 odstotkov k izdani svoti za  
to napravo, ako se interesentje pravo-  
močno zavežejo vzdrževati to napravo  
v polnem redu.

Sprejeto.

## Samoumor morilca naše cesarice.

Iz Genfa se poroča, da so našli mo-  
rilca avstrijske cesarice Elizabete si-  
noči dne 19. oktobra 1910, mrtvega v  
njegovi celici. Na smrt obsojeni mori-  
lec Lucheni se je obesil.

Ko čitamo poročilo o žalostnem  
koncu tistega laškega anarhista, ki je  
zverinsko usmrtil rajno avstrijsko ce-  
sarico Elizabeto, se spominjamo dni,  
ko je pretresla svet vest, kaj da je stor-  
il Lucheni. Grozen zločin je pretresel  
ves svet. Ves svet se je zgrajal nad  
včlovečeno poštost, ki se mu ni smili-  
la niti žena mučenica, žena, ki ni po-  
segala v politično vrvenje, marveč ki  
je žalovala po svojem sinu, rajnem  
prestonasledniku Rudolfu, žalovala  
tako hudo, da so ji bili uničeni živci in  
da je iskala miru in vtehe svojemu ra-  
njenemu materinskemu srcu v večnem  
potovanju. Morilca po genfskih posta-  
vah niso mogli obsoditi na smrt. Ob-  
sodili so ga v dosmrtno ječo. Božji mi-  
ni meljejo počasi, a gotovo; to se je iz-  
kazalo tudi pri nečloveškem po anar-  
histih zapeljanem Lucheniju. Hudi  
črv, vest je prišla morilca mučenice,  
žalujoče matere. Včeraj smo poročali,  
da je zblaznel, danes, da se je v divjem  
obupu obesil.

Dne 10. septembra 1898 je bilo, ko  
smo izvedeli Avstriji strašno novico,  
kaj da se je zgodilo v Genfu. Lep, poz-  
no poletni večer. Ob 12. uri 40 minut je  
zapustila cesarica Elizabeta hotel »Be-  
aurivage« in se podala k jezeru. Med  
potjo je skočil Lucheni proti avstrijski  
cesarici in jo sunil s pilo. Cesarica je  
padla na tla, a zopet ustala in šla na  
parnik, kjer je omedlela. Cesarica se ni  
več zavedla. Nesli so jo na nosilnici v  
hotel nazaj, kjer je čez nekaj trenot-  
kov umrla. Umorjeno cesarico so pre-  
peljali na Dunaj, kjer so jo pokopali v  
kapucinski cerkvi.

Luigi Lucheni je bil rojen l. 1873 v  
Borgo San Domino na Laškem. Anar-  
hist je postal leta 1896. Klatil se je po  
Nemčiji, Avstriji, bil je v Budimpešti  
in v Trstu, kjer ga je označil laški kon-  
zul za nevarnega človeka in ga ukazal  
nadzorovati. Žal, da ga niso nadzoro-  
vale tudi švicarske oblasti!

## Argentinsko meso v Trstu.

19. t. m. je dospel v Trst parnik  
»Laura« družbe »Austro-Americana« s  
19.000 kg zmrznjenega mesa iz Argenti-  
nije. 1000 kg tega mesa so prepustili  
Trstu; veliko ga bo šlo za različne  
mesne zavode, 680 kg pa bodo izročili  
štirim ali šestim mesarnicam za pro-  
dajo.

Stalo bo argentinsko meso v mes-  
nicah 128 K sprednje in 160 K zadnje.

Kakšno je razmerje s cenami do-  
mačega mesa v Trstu? V Trstu stane  
meso v mesnicah prve vrste 144 K  
sprednje in 180 K zadnje, v mesnicah  
druge vrste 136 do 168 K, k večjem  
224 K. Torej ni argentinsko meso ve-  
liko ceneje; če se vzame srednja cena,  
le 28, oziroma 14 h.

Ali je to tisto tako ceno meso, o  
katerem se je izpočetka vpilo, da ga  
bomo jedli po 40 krajcarjev kilo?

Pomniti je tudi, da, kakor n. pr.  
»Piccolo« 19. t. m. izrečno konstatuje,  
se je od 15. septembra dalje, ko se je  
čulo o izvozu argentinskega mesa v

Avstrijo, v Argentiniji živina takoj po-  
dražila za 28 odstotkov, čeprav ni ži-  
vine nič manj!

Kako se cena povišuje sukcesivno,  
evo vzgled: Na krovu ladje je prvotna  
cena argentinskega mesa 7430 K kvin-  
tal; tarifa Buenos-Ayres-Trst 10 K, 057  
je zavarovanje, 1 K izkrcaje v Trstu,  
225 K prevoz v mesnice, 30 K carina,  
5 K mestna naklada, 5 K vžitinski da-  
vek. Torej pride kvintal 128-12 K, kilo  
torej 128 K, boljše pa 160 K.

Če bodo torej plačevali v Trstu za  
slabo argentinsko meso 128 do 160 K,  
koliko bo stalo še na Dunaju, ko pride  
v poštev prevoznina po železnici, hla-  
dilne naprave, zelo visoki dunajski  
vžitinski davek in naklada!

Nade tistih torej, ki so mislili, da  
bodo jedli po 40 krajcarjev argentin-  
sko meso, so se že danes izjalovile, in  
kmalu bomo prišli do tega, da bo ar-  
gentinsko meso dražje kot naše. Če so  
Argentinci zvišali ceno od 15. septem-  
bra do 15. oktobra za 28 odstotkov, ga  
bodo do 15. novembra za 30 odstotkov  
itd. Saj se je tudi v Londonu, kamor  
uvažajo toliko argentinskega mesa, ce-  
na zdaj poskočila. Meso dražijo ode-  
ruhi, prekupstvo in velešpekulanti, v  
Argentiniji ravnotako kot pri nas. In  
če bi se pri nas odpravila carina itd.  
ter se dovolil neomejen uvoz, bi do-  
mača živinoreja propadla, kmet bi bil  
uničen, meso pa vseeno drago, ker je  
v Argentiniji ravnotako vzrok dražnje  
kakor pri nas: špekulant in oderuh po  
znanem liberalnem svetovnem nazira-  
nju.

## Zahvala.

Volivcem S. L. S. sodnih okrajev Novo  
mesto, Črnomelj in Metlika!

Z ogromno večino ste 18. oktobra  
oddali svoj glas zame in mi poverili za-  
stopstvo svojih koristi v državnem  
zboru.

Ves napor nasprotnikov, ki so ho-  
teli z vso silo zanesti razdor v vaše  
vrste, se je razbil ob vaši jekleni zna-  
čajnosti.

Hvala vam iskrena za ta dokaz ne-  
omahljive zvestobe S. L. S. Naj se iz te  
sijajne zmage z vzajemnim našim de-  
lom, ki vas vabim nanj že danes, pom-  
ladi vsa naša organizacija vsega  
okraja, ljudstvu na korist, sovražnikom  
v pogibelj!

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, 19. oktobra 1910.

Evgen Jarc,  
državni poslanec.

## Dnevne novice.

+ **Kranjski deželni zbor.** Dnevni  
red XXIX. seje deželnega zbora kranj-  
skega dne 21. oktobra 1910 ob 10. uri do-  
poldne. Poročilo deželnega odbora, gle-  
de dovolitve višjih nego 20% priklad za  
cestne namene. — Ustno poročilo  
upravnega odseka: o nujnem predlogu  
g. poslanca Lenarčiča in tovarišev gle-  
de izvolitve zastopnikov v deželni že-  
lezniški svet; o nujnem predlogu g. po-  
slanca dr. Zajca in tovarišev glede re-  
organizacije c. kr. deželnega zdravstve-  
nega sveta; o nujnem predlogu g. po-  
slanca Matjašiča in tovarišev v zadevi  
pomožne akcije za vinogradnike; o  
prošnji žup. občine Račna za razšir-  
jenje tamošnjih požiralnikov; o prošnji  
občine Dragutov za uravnavo potokov  
Turnšca, Nerajčica in Lahina; o prošnji  
Žilce pri Št. Vidu za zvišanje subvenci-  
je za preložitev ceste Begunje - Št. Vid;  
o prošnji katoliškega političnega dru-  
štva za idrijski okraj radi prodaje čipk;  
o načrtu novega zakona o varstvu pla-  
ninskega cvetja, (k prilogi 260.); o pro-  
šnji občine Mošnje za preložitev klanca  
na državni cesti od Pirašice do Malega  
Dobrega Polja. — Ustno poročilo imu-  
nitetnega odseka o dopisu c. kr. okraj-  
nega sodišča na Vrhniki za izročitev g.  
deželnega poslanca Lenarčiča. — Ustno  
poročilo upravnega odseka o načrtu no-  
vega cestnega zakona. — Ustno poročilo  
finančnega odseka: o računskem  
sklepu Grmskega zaklada za leto 1909;  
o računskem sklepu zaklada deželne  
prislone delavnice za leto 1909; o pro-  
šnjah vodstva dekleškega sirotišča bar.  
Lichtenthurnove za podaljšanje usta-  
nov, priznanje starostnih doklad svet-  
nim učiteljicam na zavodu in za stalno  
zvišanje letne dotacije; o prošnji Roza-  
lije Perco, vdove po začasnem okro-  
žnem zdravniku v Senožečah za zvišanje  
milostne pokojnine; o podporah neka-  
terim okrajno-cestnim odborom; o ra-  
čunskem sklepu bolnišnega, blaznične-  
ga, porodničnega in najdenškega zakla-  
da za leto 1909; o prevzetju stroškov za

cepljenje koz po državi; o računskem  
sklepu gledališkega zaklada za leto  
1909.

+ **O volitvi na Dolenjskem** piše  
mariborska »Sraža«: Nas pa napolnjuje  
ta zmaga s tihim zadovoljstvom. Naši  
poslanci stoje nasproti vladi v naj-  
ostrejši opoziciji. Boji, ki jih bijejo, so  
težki in z vsemi sredstvi se je že intri-  
giral, da bi se odvrnilo ljudstvo od  
njih. Ta volitev je pa najglasnejša za-  
upnica našim poslancem, a tudi odlo-  
čen opomin vladi, naj se spametuje.  
Naši poslanci niso osamljeni, ampak  
za njimi stoji vse slovensko ljudstvo.

+ **Stara pesem.** Kadar kak libera-  
len kandidat pogori, kakor je pri zadnji  
volitvi E. Gangl, takrat začne »Narod«  
ubirati staro pesem o »klerikalni ne-  
razsodni masi«. Vzrok je seveda treba  
najti, in najprej se ga dobi v »neraz-  
sodni masi«. »Slovenski Narod« se to-  
laži tako-le: »Pri zadnji volitvi niso  
zmagale ideje, ampak spovednica,  
prižnica in vlada. Vedno se kaže, da je  
v klerikalnem taboru samo duhovščina,  
ljudje brez vsakega političnega pre-  
pričanja, nerazsodna masa. Zdravega  
jedra slovenskega ljudstva v klerikal-  
nem taboru ni; inteligentnejši sloji, vsi,  
ki mislijo s svojo glavo, ti so prepričani  
pristaši napredne stranke. Rezultati  
volitev dokazujejo, da se število na-  
prednjakov množi, da se je pojavil po-  
žar že v stehi klerikalne stranke sa-  
me, da se napredna misel širi.« »Nar.«  
misli, da gredo vsi volivci pred volitvijo  
k spovedi, drugače nam je nerazumlji-  
va ta večna pridiga o »spovednici«. In  
pa nerazsodna masa; seveda Ganglovi  
volivci so pa same brihtne glave. Libe-  
ralci so sploh brihtni ljudje; kdor li-  
beralno ne voli, pa ga kar v »ne-  
razsodno maso« vržejo. Lahko pa tudi  
rečemo, da ni nobena stranka toliko  
storila za politično izobrazbo našega  
ljudstva, kakor ravno mi; mi živimo od  
zaupanja ljudstva in od dela, ki ga za  
ljudstvo izvršujemo; liberalci pa od  
laži in napadov na našo stranko. Zad-  
nje volitve dokazujejo, da je pomilo-  
vanja vreden tisti človek, ki še kaj v  
»Narodov« evangelij veruje, in da ob-  
stoji vse delo narodno-napredne stran-  
ke med slovenskim ljudstvom v tem,  
da »Narod« prebira; zato pa vsake vo-  
litve za tako »napredno delo« tudi tako  
»napredno« končajo.

+ **V Mirni peči so se klerikalci sa-  
mi upri Jarcu,** ondi klerikalci sami ne  
marajo Jarca in ga ne marajo voliti.  
Tako sta naglašala pred volitvijo na  
Dolenjskem »Slovenski Narod« in »Slo-  
venski Dom«. Vesoljno liberalstvo je  
gledalo na Mirno peč, kjer so včasih na-  
ši nasprotniki imeli tako moč, da so  
nam razbijali shode. Vse je pričakovalo  
kaj bo, ker je »Slovenski Dom« iz Mir-  
ne peči prinesel debelo tiskano: »Na dan  
volitve dokažimo, da ne maramo niko-  
gar, ki se nam vsiljuje«. In res volivci v  
Mirni peči so čudovito ubogali »Sloven-  
ski Dom« — volivci res niso tistega, ki  
se jim je vsiljeval marali, Ganglu so po-  
kazali vrata in profesorju J a r c u dali  
— 429 glasov. Sedaj liberalci vidijo, ko-  
liko je vredno »Narodovo« pisarjenje  
pred volitvijo.

+ **Hofrat dr. Ploi in Čehi.** »Narodni  
Listy« 19. t. m. zopet berejo zelo zaslu-  
žene levite dr. Ploiu v mikavnem član-  
ku, ki pričinja, da je dunajskim libe-  
ralnim uredništvom pripravi bog  
Abrahama, Izaka in Jakoba slavni  
dan. Češko glasilo se peča s slovanski-  
mi delegati, ki so zavračali dr. Kra-  
mafova izvajanja, a Poljakom češki list  
tega niti ne zameri, ker dobro zna, da  
so Poljaki vladna stranka in da Poljaki  
ne ljubijo Rusov, ker jih zatirajo. Toda  
niti Poljaki niso tako zavzeti za nem-  
ški vladni način in za zvezo z Nemčijo,  
kakor je zavzet delegat nemških šta-  
jerskih državnih poslancev, Herr Hof-  
rat Dr. Ploi, ki je, kakor so pisali »Ná-  
rodní Listy«, zavratno napadel člana  
»Slovanske Unije«, dr. Kramafa. Za-  
vratnost je zelo huda beseda, ampak  
zaslužena, ker če se dr. Ploi že z ozi-  
rom na svoje nemške volivce, ki so ga  
poslali v delegacijo, ne strinja s Kra-  
mafom, molčati bi bil moral že kot na-  
čelnik tiste »Zveze južnih Slavena«, ki  
je še danes (?) v **opozicijski** »Slo-  
vanski Uniji«. Ali bodo člani »Zveze  
južnih Slavena« trpeli, da imajo v svoji  
sredi in celo na čelu moža, ki mu Čehi,  
ne mi, upravičeno očitajo zavratnost?  
Ali bodo mirno prenesli Plojevo brco,  
zadano Hribarju, da je brez njegove  
vednosti mešetaril za njegovo glavo, ko  
je le Hribarj »Zveze južnih Slave-  
na«? Ali bodo listi »Zveze južnih Sla-  
vena« po zasluženju okrcali postopanje  
hofrata dr. Ploia, kateremu so očitali  
»Národní Listy« zavratnost? Dozda so  
se držali menda reka: »Odpusti, saj ne  
vé, kaj dela«. Ampak dr. Ploi dobro  
zna, kaj dela. »Národní Listy« pišejo  
19. t. m. o delgatu štajerskih Nemcev  
hofratu dr. Ploiu med drugim: »Prese-  
nečil je Plojev govor bolj, kakor so pre-

senetili govori Poljakov, ker je napadel  
Rusijo in zagovarjal zvezo z Nemčijo.  
Brinjski Hofrat dr. Ploi ni govoril kot  
zastopnik naroda, niti kot zastopnik  
kake slovenske politične stranke. Kar  
je govoril, je govoril brinjski hofrat dr.  
Ploi le za svojo osebo, ne znamo iz  
kakega vzrokov.« Kaj da je dovedlo hof-  
rata dr. Ploia, da je postal tak vnet za-  
govornik nemškega vladnega režima,  
»Národní Listy« sicer še niso povedali,  
ker se jim najbrže smili prihodnji Herr  
Baron Dr. Ploi von und zu Wachholder,  
kar bi brinjski gospod tako rad postal,  
da nastopa v škodo članov lastnega  
svojega kluba, ki so mu poverili naj-  
častnejše mesto, s katerim razpolagajo,  
namreč mesto načelnika »Zveze južnih  
Slavena«. »Národní Listy« se čudijo, da  
je bil Dr. Ploi tak morebiti zato, ker je  
član njegovega kluba, Hribar, prvi po-  
vzročil avstrijski neoslavizem. Najhuj-  
še pa je sledeče očitaje »Národních Li-  
stov«: da namreč smatra hofrat dr. Ploi  
svojo kariero kot končano in da je zato  
obračal plašč po dunajskem nemškem  
vetru. — Tako spravlja hofrat dr. Ploi  
nas Slovence v slab sloves pri tistih  
Čehih, na katerih sopomoč in sodelo-  
vanje je navezan avstrijski Jugoslovani,  
da zadobi v naši državi tiste pravice, ki  
mu grejo. Slovensko ljudstvo odločno  
odklanja pravico po slovenskem ljud-  
stvu izvoljenemu državnemu poslancu  
hofratu dr. Ploiu, da tako postavlja v  
zasmeh Slovence pri Čehih. Ampak  
Čehi znajo, da slovensko ljudstvo,  
združeno v Vseslovenski ljudski  
Stranki, najstrožje obsoja tisto posto-  
panje hofrata dr. Ploia, ki mu očitajo  
»Národní Listy« zavratnost, da se mu  
gre za kariero in da obrača plašč po  
nemškem vetru. Enkrat so že povedali  
slovenski volivci prihodnjemu baronu  
von und zu Wachholder, da ne marajo  
zanj. Še hujšo obsodbo doživi pri pri-  
hodnjih državnozbornskih volitvah. Dr.  
Ploi je kot »slovenski« politik nemo-  
goč, morebiti se hofrata usmiliijo vse-  
nemški Gračani, ker tako lepo obrača  
plašč po vetru, kakor mu to očitajo  
»Národní Listy«.

+ **Samo en slovanski list** se boji  
hofrata Ploia iz lahko umevnih vzro-  
kov, samo en list ne obsoja Ploia in  
noče videti njegove vse karakterizirajoče  
mnogoreznosti in to je — »Slovenski  
Narod«, ki hoče Ploja braniti z otročje  
naivnimi zavijanjem, češ, da je Ploi za-  
stopal le »konservativno stališče«. To  
je res imenitno, kaj vse pride včasih  
sotrudniku »Slov. Naroda« hofratu  
Ploju kot »konservativem« prav. No,  
mladini, ki so še nedavno pisali o hof-  
ratu, kako imeniten slovenski politik  
je, sedaj tega hofrata vendarle drugače  
gledajo in o njem pišejo v svojem gla-  
silu tako-le:

»Hofrat Ploi je že zdavnaj za-  
služil, da bi šel v pokoj — vsaj kot slo-  
venski politik. Kar ta mož dela v dele-  
gacijah, presega že vse meje dopustne-  
ga, ker njegovi volivci ga vendar niso  
izvolili za svojega poslanca za to, da bi  
vporabljal mandat za dosego bogsiga-  
vedi kakih svojih osebnih ciljev. Ako  
hoče biti dr. Ploi Aerenthalov hlapec,  
mu tega nihče ne brani, ali potem naj  
vsaj enkrat javno prizna, da je v prvi  
vrsti hofrat, Slovenec pa samo toliko,  
kolikor mu to dovoli Aerenthal in po-  
tem naj gre kandidirati — ako misli, da  
bi se državni zbor podrli, ako on ne bi  
bil poslanec — v kak nemški kraj. Te  
pravice pa nima, da bi s klečeplaze-  
njem pred grofom Aerenthalom sramo-  
til — slovenski narod, ki ga tako sra-  
motno zastopa.«

+ **Ljudska šola in koroški deželni  
zbor.** Finančni odsek koroškega dežel-  
nega zbora je sklenil, da se vpelje na  
Koroškem samo šestletna šolska dolž-  
nost in da se uvedejo poleg tega štiri-  
letne obligatne nadaljevalne šole. Ta  
sklep utemeljuje v nemških listih dr.  
Steinwender s tem, da se bo na ta na-  
čin ljudska izobrazba razširila in po-  
globila, da se mladina tudi kaj prak-  
tične nauči in se vzdrži v redu in  
disciplini. Na ta način se bodo meščan-  
ske in srednje šole razbremenile, med  
tem ko dobi poljedelstvo in obrt nove-  
ga strokovno izučenega naraščaja, ki  
mu ga zdaj prizamkuje. V zvezi s to  
reformo bo treba pa tudi učiteljska  
preustrojiti, kjer se uči vse mogoče te-  
oretičnih predmetov, samo tega ne,  
kar naši kmečki sinovi najbolj rabijo,  
namreč poljedelstva. To, kar tukaj dr.  
Steinwender zahteva, mi že dolgo ča-  
sa zahtevamo. Opozorimo samo na to,  
kakšno vpitje so zagnali vsi liberalni  
časopisi po Avstriji, ko je hotel to re-  
formo nižjeavstrijski krščanskosocial-  
ni deželni zbor vpeljati; klicali so, da  
je nazadnjaško in da pomeni atentat  
na ljudsko šolo. Stara liberalna me-  
toda!

+ **Lep deželni poslanec.** 18. t. m.  
sta v istrskem deželnem zboru posla-  
nec p l e m e n i t i Polesini in nepleme-  
niti Bartoli odprla vrata galeriji, da jo



spustita v zbornico in sta pri tem laško sodrgo ščuvala zoper svoje kolege z vzklikom: Mazze-li! to se pravi: **Ubijte jih!** — Taka poslanca, naj sta že karkoli, pač ne zaslužita druge besede, kakor **lumpa**, nevedna, da ju obseva božje solnce. Laška istrska deželno-zborska večina ima čast, da poseduje poslanca, ki v deželni zbornici sami pozivata nepoklicano galerijo, naj pobija njune sotovariše, mandatarje ljudstva. To je tako nečuvstvo v parlamentarni zgodovini, da bo istrski deželni zbor za veke nosil na sebi to sramoto po zaslugi dveh subjektov, od katerih je eden plemenit po naslovu, a po naturi gotovo popolna baraba, kakor njegov čestiti tovariš. Kaj bo vlada rekla plemenitemu Polesiniju in Bartoliju, nam ni znano, zaslužila bi pač, da ju pošlje učiti kam manire, morebiti v Sicilijo, kjer so sicer zelo sirovi in se ob belem dnevu koljejo, tega pa ne, da bi poslanec ščuval sodrgo na poslanca.

— **Liberalno časopisje** se veseli, da so se pri občinskih volitvah v Kostanjevici, ki je bila doslej vedno liberalna, liberalci komaj vzdržali. Res značilno veselje!

— **Mestni blagajnik je pobegnil.** Mitroviški občinski blagajnik Svetislav Marijanović je pobegnil. Pri skoncaciji so zapazili nedostatek 2400 K.

— **Krščansko-demokratska delavska stranka za Hrvaško in Slavonijo** se osnuje 26. t. m. na ustanovnem zboru v Zagrebu.

— **Mestno mesnico** so odprli v Sarajevu. Čudno pa je, da se občinstvo te naprave kljub 10—20 vinarjev nižjim cenam in najboljši kakovosti mesa ne poslužuje v zadostnem številu in je nevarnost, da se bo morala mesnica zopet zapreti.

— **Vič - Glince.** Ko je šel danes eden tukajšnjih patrov k nekemu bolniku s sv. popotnico na Vič, je občeznani nerodnej Miha Vojska, ostentativno odrekol dolžno počestčenje sv. R. T. Dogodek, nad katerim so se zgrajali navzoči verniki, ne sme ostati nekaznovan. Upamo, da bo oblastvo, kateri se je to sporočilo, storilo potrebne korake. Miha Vojska, je bil že večkrat kaznovan in je baje iz Ljubljane izgnan. Na Viču pa tudi ne bomo trpeli takih motilcev vere.

— **Izjava.** Podpisana zadruga izjavlja z ozirom na razne govorce, ki krožijo med občinstvom in z ozirom na razne dopise v časopisih, da ista še vedno posluje kot je dosedaj in se slavnemu občinstvu najtopleje priporoča za nadaljna cenjena naročila. — Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano, vpis. zadr. z omej. jamstvom.

— **Umrja** je 18. t. m. na Dunaju hčerka našega odličnega rojaka polkovnika Frana Bezeljaka gđc. Rozina Bezeljak v nežni starosti 16 let. Naše iskreno sočutje!

— **V Ameriki umrl Slovenec.** V Clevelandu je umrl 3. oktobra 29 let stari Anton Mirti, doma iz Ajdovca. Zapušča ženo in štiri otroke.

— **Slovenca ubilo v ameriškem rudniku.** V rudokopu na Alta, Utah, je ubilo Slovenca Jožefa Miheliča, doma iz Banje Loke, okraj Kočevje.

— **Radi dvoženstva** se je moral zagovarjati v Jolietu pred ameriško sodnijo 30 let stari Anton Ajdnik, doma od Bele cerkve, fara Šmihel na Dolenjskem, kjer ima prvo ženo in troje otrok. Zagovarjal se je, da se je v drugič oženil v Ameriki, ker mu njegova prva žena ni hotela slediti v Ameriko, da bi živela z njim. Lansko leto se je poročil z neko 24 let staro »Rosie Sin«. Zagovarjati se bo moral še pred ameriško poroto.

— **Orožnik umorjen z lastno sabljo.** Iz Tuzle se poroča, da sta v hiši mohamedanca Mostarliča umorila dva mlada človeka, ki sta bila oblečena kot hodže, orožniškega stražmojstra Frana Brkljašiča, ki je bil pridržen komisiji za popisovanje prebivalstva. Umorila sta ga z njegovo sabljo ponoči, ko je spal, ter ga oropala. Enega morilca, Mehmed Abdulaha so aretirali v Zavidoviču 15. t. m., drugega morilca, Redžeh Hasan Nafija, pa v Tuzli. Oba morilca sta zaprta v Tuzli ter sta priznala svoj zločin.

— **Kolera na Hrvaškem.** V Osieku sta umrla na kolero: 62 let stari delavec Jožef Kofranek in 52 let stara zasebnica Marija Zuner. Nanovo sta v Osieku oboleli in se borita s smrtjo dve osebi: Liza Frlan in Terezija Anišič. V Sarengradu je v rodbini Rimer že peti slučaj kolere. Tri osebe od petih obolelih so umrle. Novi slučaj kolere so javljeni iz Krčedina pri Stari Pazovi, iz Vukovara, Zemuna in Borova.

— **Svetovna glasbena razstava** bo prihodnje leto na Dunaju. Paviljone lovske razstave radi tega ne podero.

— **Nevarni kolesar.** Dne 13. t. m. okoli 10. ure zvečer je vozil s kolesom delavec France Kralj iz Ježice skozi vas Kleče. Poleg ceste je stal tovarniški

delavec Jožef Cibej. Ko ga Kralj zagleda, stopi iz koleasa in sproži revolver proti njemu, ne da bi ga zadel. Kralj je tudi na sumu, da je streljal na psa posestnika Ivana Tornago, lastnika vile Terezije v Savljah. Kralj pravi, da zato nosi orožje seboj, ker se boji, da bi ga fantje iz Savelj ne napadli, kar so mu nekoč že zagrozili. Zadeva pride pred sodišče.

— **Častnik samomorilec.** Na Dunaju se je ustrelil nadporočnik 97. pešpolka Jožef Hribar. Umrl je v bolnici. **Konec srbske propagande v Turčiji.**

— **Vzgojeslovje za učiteljska spisuje** g. Viktor Bežek, ravnatelj c. kr. moškega učiteljskega v Gorici.

— **Potres na Hrvaškem.** Seismografični aparat na zagrebškem meteorološki observatoriju so predvčeraj zjutraj zaznamovali potres, čegar središče je najbrže bila Petrinja.

— **Avtomobil z bičem.** Šoferji avtomobilov na Goriškem imajo sedaj biče in mahajo po ljudeh iz avtomobila z biči. Oblast bo morala nastopiti proti taki zlovoljnosti.

— **Kdo je prišel.** V Šentjanžu pri Tomišlju sta se pred kratkim okoli 7. ure zvečer v Anzlcevi gostilni zaradi neke malenkosti sprla in strelja batarja Janez Krašovec iz Tomišlja in Jakob Snój iz Lip. Oba sta bila precej nadelana. Snój je udaril s polittersko steklenico Krašovica večkrat po glavi, pa tudi slednji ni ostal Snój ni nič dolžen. Krašovec se izgovarja, da ga je Snój prvi udaril, nasproti pa ta trdi, da je Krašovec začel. Kdo da je pravi krivec, razsoditi bode moralo sodišče.

— **Neumesten apel.** Rimska oficijozna »Tribuna« opozarja avstrijsko vlado, komentirajoč Aehrenthalov govor v delegaciji, naj ne dela z avstrijskimi Lahji tako, da bodo njihovi »bollestni klici« prodirali čez Alpe, ter opominja Slovane, naj »krotijo svoje nagone.« (Glasilo laških ministrov naj se briga za svoje reči, n. pr. za bolešne klice Apuljcev, ki jim državni komisariji požrejo vse potresne podpore. (Op. uredn.)

— **Fant z revolverjem.** Te dni je zvečer na pragu Sotlerjeve gostilne v Sp. Šiški z domačo natakario razgovarjal tovarniški delavec Franjo Lichtenegger. Med tem pa pride iz gostilniške sobe njen »znanec« delavec France Muštar; ko svojega tekmeča ugleda, skoči na dvorišče in oboroži s polenom, s katerim je mislil svojega nasprotnika pretepati. A ta je slutil pretečo mu nevarnost ter je zbežal proti Spodnji Šiški. Muštar pa potegne svoj nabasani revolver in odda dva strela za bežečim Lichteneggerjem. V gostilni ga je natakaria zaradi tega na odgovor stavila, a Muštar ji zagrozi: »Če nisi tiho, bom pa še tebe.« — Pri hišni preiskavi so pri Muštarju našli več reči, od katerih pa ni maral povedati, od kod da jih ima. Bil je aretovan in izročen deželnemu sodišču.

— **Nezgođe ne počivajo.** Juriju Potočniku, delavcu pri železnici v Vevčah je pri vrtanju skale padel težak kamen na desno nogo in mu jo zlomil. Janez Upel, bivši delavec na južni železnici v Kresnicah, se je naslonil na postaji na odprte duri železniškega voza, na kar je na tla odletel, si pohabil obe nogi in zadobil smrtnonevarne okvare. — Ivana Bizjak, še ne 5 let stara čevljarjeva hči v Borovnici, je doma v sobi tako nesrečno padla na otroški voziček, da je vsled tega zadobila na spodnjem delu telesa smrtnonevarne okvare.

— **Samoumor natakarike v Tržiču.** V Tržiču se je ustrelila 17. t. m. v Globočnikovem hotelu v Tržiču 20 let stara natakaria Ivana Čenčič iz Selc. Pognala si je v sence dva strela iz revolverja in je drugi dan nato umrla. Vzrok: nesrečna ljubezen.

— **Štiri milijone dolarjev za medicinske preiskave** je daroval Rockefeller. Doslej je daroval Rockefeller v dobre namene 600 milijonov kron.

— **Kmečki nemiri v Bosni.** Poroča se iz Prujavora v Bosni, da so oblasti aretovale 70 oseb, ki so sodelovale pri zadnjem kmetiskem nemiru v banjeloskem okraju. V prujavorski ječi ni več prostora, če ne bi zaprli še več ljudi. Kmetje so ogorčeni, ter izjavljajo, da ne bo prej miru, dokler se ne preneha z aretacijami. Vlada misli, da bo na ta način prisilila kmete, da bodo prej izplačali begom desetino oziroma tretjino svojih pridelkov.

— **Za smeh in kratek čas.** Najnovejša številka dunajskega satiričnega lista »Kikeriki« prinaša o Ploju verze, ki kažejo, da tudi nekateri Nemci Ploja izpregledavajo. »Kikeriki« poje o Ploju:

»Wie loyal und wie so treu,  
ist dagegen dieser Ploj.  
Wissen mocht' man bloß,  
soviel Lieb, was kostet doß.«

## NOVA CERKVENO-GLASBENA DELA.

**12 Marijinih pesmi.** Druga zbirka Marijinih pesmi za 4 neenake glasove ali za en glas z orglami, zložil Anton Foerster. Cena partituri 1 K 80 v, glasovi po 40 v. Priporočati in natančneje ocenjevati te krasne napeve bi bilo odveč, ker tu velja pregovor, da dobro delo se samo hvali in ime skladateljevo že jamči za dobro in pristno blago, da je vsaka dvomljivost izključena. — Foerster, ki je toliko storil za reformo cerkvene glasbe mora na vsakem koru zavzemati prvo odlično mesto.

**Missa in honorem St. Josephi** ad IV. voces in aequales composita Joanne Pogačnik. Cena partituri 1 K 60 v, glasovom po 40 v. — Po dolgem molku se je zopet oglašil g. Pogačnik, katerega smemo prištevati med naše najboljšje skladatelje in podal cerkvenim zborom lepo novo latinsko mašo. Kakor vse njegove cerkvene skladbe, je tudi ta zložena v pravem pobožnem cerkvenem duhu in namenjena v prvi vrsti bolj priprostim in manjšim pevskim zborom, zlasti po deželi. Prirejena je tako v lahkem slogu, da ne bode delala niti organistu, niti pevcem najmanjših ovir. Gg. organiste opozarjamo na to lepo mašo. — Obširneje oceno prinese »Cerkveni Glasbenik« in drugi naši listi. — Obe omenjeni skladbi je dobiti v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ki jih je tudi založila.

## Ljubljanske novice.

Ij **Socialni kurz S. K. S. Z.** se prične danes ob pol 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z. Vodita socialni kurz č. gospod Fr. Krhne in g. dr. Jure Adlešič. Vabimo k najobilnejši udeležbi.

Ij **Prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m.,** pohitimo popoldne na veselico našega »Slovenskega gospodarskega in izobraževalnega društva za Trnovo in Krakovo«, ki priredi v Gostinčarjevi gostilni na Opekarški cesti vlezaninovo vinsko trgatavo. Ker je čisti dobček namenjen za društveno knjižnico, naj bi se naši ljubljanski somišljeniki zbrali prihodnjo nedeljo v Trnovem v najobilnejšem številu. Začetek veselice ob 3. uri popoldne.

Ij **Ex-župan Hribar** bo, kakor se čuje, tudi pri banki »Slaviji« umirovljen. Dasi je, baje sam prosil za pokoj, se ga »Slavija« kaj rada iznebi. Najbrže se On preseli v poletno rezidenco Njegovo, govori se pa tudi, da popolnoma zapusti svoje »prijetelje« in se preseli v Prago. Svojo hišo na Dunajski cesti prodaja. Namestu Hribarja pride kot glavni zastopnik banke »Slavije« v Ljubljano dosedanjí njen zagrebški zastopnik.

Ij **Zadnja vejica**, na katero se obesašo v Ljubljani pobiti starini in bankrotni mladini, je draginja. Zdaj hujskajo zoper poslance S. L. S., ker so v deželnem zboru odklonili predlog Novaka, da se **neomejeno uvažaj živina in meso** v deželo ter državo. To je seveda čisto naravno, ker naši poslanci ne morejo nikoli biti za to, da se uniči kmet in domača živinoreja ter pride naše ljudstvo na beraško palico. Sicer pa argentinsko meso draginji ne bo nič opomoglo, ker so ga zdaj Argentinci sami za celih 28 odstot. podražili in ker celo v Trstu, koder ne pride vpoštev železniška prevoznina, stane že danes **1 K 60 v** boljše, ki je pa še vedno slabše kakor naše. Če pridejo hlad. naprave in bodo Argentinci seveda dražili dalje, bo stalo kmalu 2 K in več. Liberalen predlog, pri katerem je Novak sam, ki ga je vložil, ušel tako debati kakor glasovanju, in za katerega je od 12 liberalnih poslancev samo pet glasovalo — ostali so odšli že preje, ker jim je draginja deveta briga — ta predlog je le figovno pero, s katerim hočejo farbatí. In zato je ves draginjski rumel od strani naših liberalcev gola komedija.

Ij **Polizkušen samoumor Ljubljana na Reki.** Hrvatski listi poročajo iz Reke: V nedeljo okoli pol 6. ure popoldne je bil na Adamičevem pomolu 32-letni trgovec Ivan Keber iz Ljubljane s svojo 23letno soprogo Fani, ki sta bila nastanjena v vili »Goričnik« v Opatiji. Čakala sta na parnik, s katerim sta se hotela odpeljati v Opatijo. Kaj se je med tem časom dogodilo med Kebrom in soprogo, se ne ve. Keber je nenadoma odrinil od sebe soprogo ter skočil s pomola v morje z namenom, da se utopi. Nikola Gržela, pristaniški delavec, in Mihael Babič, mornar parnika »Istriano«, sta takoj skočila za Kebrom v morje ter ga rešila. Ko sta ga izvlekla na suho, se jima je hotel Keber iztrgati iz rok ter zopet skočiti v morje. Pridržala sta ga pa tako dolgo, dokler nista prišla dva uslužbenca rešilne postaje z nosilnico, ki sta ga potem prenesla v bolnišnico, kjer leži še sedaj. Nek policijski uradnik je zasliševal Kebra, ki je izjavil, da je hotel izvršiti

samoumor radi družinskih razmer. Pristavil je tudi, da ga nihče ne bo odvrnil od njegovega samoumorilnega namena. Čuje se govoriti, da bolehuje Keber na neki neozdravljivi bolezni, pa da je to vzrok njegovim črnim mislim, medtem ko sam zvrča vso krivdo na ženo.

Ij **Umrja** je Pred škofijo št. 14 gospodična Marija Lapajne.

Ij **Mesto organista** pri mestni fari sv. Jakoba v Ljubljani je dobil gospod Fran Cimerman, bivši organist v Dobrepoljah in absolvent »Zadružne šole«.

Ij **Slovensko deželno gledališče.** Danes zvečer (drugič za nepar) opere »Knežna«. — V soboto drugič »Punčka« in »Lokalna železnica«. Predstava se vrši za nepar, na kar opozarjamo. — V nedeljo popoldne ob treh predstav »Knežna« za z. dežele in za mladino ob zelo znižanih cenah; zvečer ob sedmih japonska drama »Tajfun« (za par). — V torek ruska revolucionarna drama »Moloh« (iz najnovejše dobe ruske države), spisal Lev G. Birinski.

Ij **Aretrana nevarna trojica.** Policija je danes aretovala na Rakovi jelši tri tujemu imetju zelo nevarne individue in jih izročila sodišču.

Ij **Pri sleparju**, ki je sredi septembra tudi po Ljubljani sleparil izpovednike, so našli tudi polno slik duhovnikov, ki so vsi žrtve njegovega sleparstva, to se pravi, katere je znal slepar tako zvijačno nalagati, da so mu dali v spomin svojo fotografijo od samega veselja, da so ga »rešili« samoumora. Večinoma so to bili solnograški duhovniki.

Ij **Hudi časi** so nastopili za ljubljanske ptičarje, zlasti ciparje. Ker je novi zakon v varstvo ptičev stopil v veljavo, so začele oblasti prav pridno zasledovati in preganjati ptičarje po mestnem logu. Pri tem se je zaplenilo več sto cip, med njimi tudi nekaj drugih ptič. Vse kaže, da bo v kratkem zarod ptičarjev izginil s površja.

Ij **Mestna občina Ljubljanska** se je začela baviti z vprašanjem glede uvoza argentinskega mesa. Gospod glavni komisar pl. Laschan je vsled tega poslal tukajšnjega tržnega nadzornika g. Ribnikarja v Trst proučavati to zadevo v svrhu, da se tudi za Ljubljano dobi neka množina tega mesa.

Ij **Identitete utopljenca**, katerega so dne 14. t. m. potegnili na Selu iz Ljubljane, še sedaj niso dognali. Truplo je moralo biti v vodi že kakih osem dni ter je 1 m 64 cm veliko. Utopljenec bi mel biti star okoli 50 let ter je, po obleki sodeč pripadal delavskemu stanu. Imel je rjave, kratke lase, brke pa rdečkaste in precej močne. Oblečen je bil v temnozelen suknjič in telovnik, črne cagjaste hlače in dvojne spodnje hlače in sicer so bile ene modre in bele, druge pa bele in rdeče. Obut je bil v čevlje na zadrgo. Pri njemu niso našli drugega kakor listek z napisom Jakob Gredolšek. Komur bi bilo o vtopljenca kaj znanega, naj to sporoči mestni policiji ljubljanski, ali pa orožništvu v Vodmatu.

Ij **Premeten goljuf.** Koncem meseca avgusta je prinesel nek 40 do 45 let star možki nekemu tukajšnjemu trgovcu z gramofoni v popravilo star gramofon. Rekel je, da je Ivan Temelj, gostilničar iz Dola. Ko mu je trgovec povedal, da se gramofon ne da več popraviti, sta se pobotala za novega, vrednega 300 K, za 12 plošč in 1000 igel v vrednosti 10 K proti mesečnimi obroki. Rekel je, da naj se gramofon odda v gostilni pri »Figovcu« neki ženski. Te dni je prišel trgovec do prepričanja, da je padel v roke goljufa. Zadevo je ovdal mestni policiji.

Ij **Aretovan** je bil včeraj zaradi vlačuganja 43 let stari Alojzij Marinčič, znan kot delomržež in strasten žganjepivec. Stražniku, ki ga je peljal v zapor, je grozil, da bodeta že skup prišla ter ga je konečno še opsoval.

Ij **Društvo slovenskih profesorjev** bo imelo v soboto dne 22. oktobra t. l. svoj prvi sestanek v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«. Na dnevnem redu je referat o službeni pragmatiki srednješolskih profesorjev. Ker je stvar zelo važna, pričakuje obilne udeležbe — odbor.

Ij **Osem delavcev** je aretovala mestna policija od poglobljenja Gruberjevega prekopa, ki so se v neki gostilni na Poljanski cesti nekega akordanta dejansko lotili.

## OBSTRUKCIJA V DVEH DEŽELNIH ZBORIH.

V finančnem obstruku moravskega deželnega zbora obstruirajo Nemci proti češkim finančnim načrtom. Seja finančnega odseka je trajala od popoldne 18 t. m. do en četrta na 6. zjutraj 19 t. m. Večina je spravila med časom petih treh le štiri male predloge. Pred zbornico so demonstrirali soc. demokrati



V gališkem deželnem zboru je bil odklonjen predlog Rusina dr. Lewickega, naj se zaključijo sejo in zopet skliče na soboto, da se dobi časa za posvetovanje o volivni reformi. Nato so Mladorusi prišli razbijati po pulitih, pisali na otroške trompete in žvižgati. Kljub tej obstrukciji je deželni glavar dajal v razpravo in na glasovanje točke dnevnega reda in je deželni zbor kljub tej obstrukciji rešil ves dnevni red. Prihodnja seja gališkega deželnega zbora bo v soboto.

## Štajerske novice.

š Vsenemški dirindaj bo zopet prihodnjo nedeljo v Celju. »Nemška« pevsko društvo iz Spodnje Štajerske bodo imela ondi svoj »Bundessingen«. Župan Jabornegg poziva Celjane, naj se izobesijo frankfurtarice. S svojim ginljivim petjem hočejo menda preglasiti slovensko obstrukcijo.

š Poročil se je v Ormožu gosp. Iv. Prekoršek, potovalni učitelj, z gđno. Bogdano Žižek, hčerko okrajnega načelnika in zdravnika g. dr. Žižeka.

š Zibika. Požar. V nedeljo popoldne je pogorela shramba pri »Janezu«, kjer je poleti zraven se še veselo obhajala primicija brata gospodarjevega, č. g. o. Cirila frančiškana. Zažgal je zopet otrok. Škode je okoli 7500 K, zavarovalnina pa je prav majhna.

š Zaradi goljufive krde se je moral zagovarjati pred mariborskim sodiščem nemškutarski trgovec Jurij Kaiser iz Majšberga. Ko je napovedal konkurz so znašala aktiva 2638 K 10 v, pasiva pa 7019 K 27 v. Sodna razprava še ni končana.

š Promovirana sta bila včeraj v Gradcu za doktorja prava gg. Bogumil Pavlič in Rihard Tomšič.

## BURNE OBČINSKE VOLITVE.

Pointe-à-Pitre (Guadeloupe), 20. oktobra. V kraju Petit-Bourg je prišlo pri tamkajšnjih občinskih volitvah do burnih demonstracij, pri čemur je množica napadla občinsko hišo. Demonstranti so se uprli tudi orožnikom, od katerih so bili nekateri ranjeni. Vsled brezuspešnih opominov so orožniki streljali ter ubili šest oseb, več pa ranili.

## PREDZNAKI ODSTOPA GRŠKEGA KRALJA.

Iz Moskve javljajo: »Ruskoje Slovo« je dooznalo, da v Kraljevem dvoru v Kodanju pripravljajo stanovanje za grškega kralja Jurja in da se vsa dela izvršujejo z veliko naglico. To se smatra znakom, da se kralj Jurij skoro odpove prestolu in da se nastani v kraljevem dvoru v Kodanju.

## ŽELEZNIČARSKI ŠTRAJK V EGIPTU.

Sedaj so uslužbenci vseh družb v Egiptu stopili v štrajk. Med štrajkovci in policijo je prišlo že do ostrih spopadov, v katerih je bilo deset železničarjev ubitih in veliko ranjenih. Glasom zadnjih vestí je štrajk že končal.

## Izpred sodišča.

Nasprotna sosed. Začetkom meseca julija je posestnik Štefan Dolgan iz Koč samolastno postavil ob zidu hiše Franceta Kerneta leseno stranišče. Vsled pritožbe slednjega je izdal županstvo v Slavini ukaz, da mora Dolgan iz zdravstvenih ozirov stranišče podreti. To je slednjega tako jezilo, da se je napil in šel v Žigmanovo gostilno, kjer je na sosedu Kerneta nalezil. Po kratkem besedovanju zagrabil je Dolgan stol in z njim s tako silo trikrat po Kernetu udaril, da je ta, ko je skušal udarce prestreči, zadobil na levi roki prelom kosti. Obdolženec se izgovarja s pijanostjo. Obsojen je bil na 6 tednov ječe.

Ojstra kazni. Janez Leskovec, 28 let star, pristojen na Vrhniko, je bil že štirikrat zaradi tatvine predkaznovan. V noči na 6. septembra je obdolženec v Cerknici izvršil več tatvin. Vlomil je v izbo kajzarice Viktorije Rigler, odprl škrinjo in vzel denarno listnico s 470 K gotovine in z neke škatulice srebrno uro in verižico. V isti noči je obiskal tudi žagarja Janeza Grdino in mu izmaknil 46 K vrednosti. Istočasno je izmaknil posestniku Francetu Prudiču iz suknjiča metrsko mero, en nož in šestilo. Prudič je slišal tatu po hiši hoditi in ga je še vprašal, kaj da išče ter ga pustil oditi. Kakšen »prefriganec« da je Leskovec, kaže dejstvo, da je prejšnji večer povabil Andreja Omerso in vžitkarja Matijo Mivca v Gnezdovo gostilno v Dol. Jezeru, češ, da bo on plačal vina kolikor se njima bo ljubilo spiti ga. In res se je pilo, okoli 8. ure jo je pa obdolženec popihal in tako sta morala ta dva zapitek 6 K oplačati. Sodišče ga je kot nepoboljši-

vega tatu na dve in pol leta težke ječe obsodilo.

Podivjana mladina. Janez Pogačnik, 23 let star, kočarja sin v Jamniku, se je pričel s fantom Andrejem Mohorčičem pred Frakeljnovo gostilno prepirati. Naenkrat, brez pravega vzroka, pa potegne nož iz žepa in ga z vso močjo zadere v Mohorčičevo levo prsno stran, ki je vključ temu, da je bil okvarjenec precej oblečen, prodrl v prsno mišičje. Obdolženec, ki dejanje priznava, je bil na 3 mesece težke ječe obsojen.

## : Naročajte „Slovenca“ :

## Telefonska in brzojavna poročila.

### NAŠA ZMAGA.

Ortnek, 20. oktobra. Dekanijska duhovščina, zbrana na konferenci pri Sv. Gregoriju, iskreno čestita na sijajni zmagi. Živeli Dolenjci! — Kanonik Dolinar.

### S. L. S. ZA SLOVENSKE JESENICE.

Jesenice, 20. oktobra. Jeseniško krščanskosocialno delavstvo izreka svojim poslancem za izvojevanje občinske volivne pravice navdušeno priznanje in zahvalo.

### ŠTRAJK TRAMVAJSKIH USLUŽBENCEV V PULJU.

Pulj, 20. oktobra. Uslužbenci električnega tramvaja so začeli štrajkati. Nedavno so zahtevali, da se jim zboljša plačo in so dobili v tem oziru od ravnateljstva razne obljube. Uslužbenci očitajo sedaj ravnatelju, da ni držal svojih obljub.

### KRIZA V TRIDENTSKEM OBČINSKEM SVETU.

Trident, 20. oktobra. V predvčerajšnji seji občinskega sveta sta župan dr. Silli, kakor tudi podžupan dr. Bertolini odložila svojo čast. Nove volitve bodo prihodnjo soboto. Povod tej odpovedi je izid zadnjih volitev, pri katerih se je močno okrepila krščansko socialna opozicija v občinskem svetu.

### BOLEZEN SRBSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Belgrad, 20. oktobra. Dunajski profesor Chwostek, ki se je zopet pripeljal v Belgrad, je izdal o boleznih prestolonaslednika Aleksandra naslednji bulletin: Po noči je bolnik večinoma dremal. Zavest je sedaj jasnejša, dihanje hitrejše 38, temperatura 39.4. V spodnjem delu desnih prsi so lahko načeta pljuča. Zila 108. Z ozirom na dolgo bolezen so bolnikove moči zadovoljive. — Po celi deželi je prestolonaslednikova bolezen povzročila mnogo vznemirjenja, posebno kralj je pobit. Princ Jurij je vedno ob postelji svojega brata.

### NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 20. oktobra. Ministri finance, javnih del in vojne nameravajo demisionirati.

Lizbona, 20. oktobra. Ravnatelj državne zakladnice, ki je bil pozvan, da pred neko enketo poda obračun o svojem delu se je usmrtil. Pognal si je krogljo v glavo.

### PORTUGALSKA KRALJEVA DRUŽINA NA ANGLEŠKEM.

London, 20. oktobra. Portugalska kraljeva družina je došla na Angleško.

### SAMOUOMOR MORILCA NAŠE CESARICE.

Genf, 20. oktobra. Luccheni se je že dalj časa pritoževal, da ne strpi več sam v samotji. Ker se mu je povedalo, da je izključeno, da bi bil zaprt z drugimi kaznjenci, je ves čas gledal nato, kako bi se usmrtil, a je bil vedno ostro opazovan. Ko je zadnjič napadel paznike, so ga zaprli v spodnje ječe. Tik pred samouomorom je včeraj še prepeval. Ko je včeraj glasno prepeval anarhistične pesmi, je že imel okoli vratu zadrženo vrv. Ko nekaj minut pozneje ni bilo iz celice nobenega glasu, so šli pogledat, a Luccheni je bil že mrtev.

### ROMUNSKA SE OBOROŽUJE.

Bukarest, 20. oktobra. Romunska najame posojilo 1.500.000 levov in jih porabi za oboroževanje.

### WELLMANNOV POLET PREKO OCEANA.

New York, 20. oktobra. Wellmann je došel sem. Pozdravljala ga je velikanska množica. Zrakoplovec je izjavil, da je bil začetkom popolnoma prepričan, da se mu polet posreči, potem pa je nastal vihar, proti kateremu so bili motorji preslabi. Polet preko oceana bo še poizkušal.

### ČENSTOHOVSKA AFERA.

Varšava, 20. oktobra. V Varšavi se bo bržkone vršila konferenca škofov iz

Ruske Poljske, nakar bo odpotoval škof Zdzitowiecki, ki je začasno vzel Pavlincem upravo čenstohovskega samostana in jo izročil posvetnim duhovnikom, v Rim, kjer bo poročal podrobno papežu o čenstohovski aferi.

### PANIKA V KINEMATOGRAFSKEM GLEDALIŠČU.

Varšava, 20. oktobra. Med predstavo v kinematografskem gledališču »Modern« se je nenadoma začelo več klicev: »Gori! Ogenj!« Med številnim občinstvom je nastala grozna panika. Vsled gnječe se je podrla železna ograja galerije ter je padlo 40 oseb v parter na glave spodaj stoječe množice. 20 oseb je bilo težko, 8 pa smrtno-nevarno ranjenih. Neka oseba je zaradi poškodb že umrla. Poleg tega je bilo tudi 40 oseb lahko ranjenih. Paniko so povzročili tatovi, ki so hoteli izkoristiti zmešnjavo.

### ARETOVANA ROPARSKA DRUŽBA.

Peterburg, 20. oktobra. V Harkovu so včeraj aretovali roparsko tolpo, 16 oseb, ki so že šest let na podlagi ponarejenih pobotnic sleparili poštne urade in banke za znatne vsote.

### SAMOUOMOR SLEPARJA.

Kodanj, 20. oktobra. Vodja glavne kraljeve danske trgovine porcelana, Rosenörn, ki je poneveril 120.000 mark, se je zastrupil, ko so ga hoteli aretirati. Rosenörn je imel v družabnem življenju zelo mnogo ugleda ter je bil lastnik mnogih inozemskih redov.

### KUGA V PETERBURGU.

Peterburg, 20. oktobra. Včeraj je umrl tu veletržec z živino Negametsanov vsled sibirske kuge. Umrli je nedavno dospel semkaj z večjim živinškim transportom. Zdravstvena komisija je takoj uvedla obširne odredbe, da se grozna bolezen ne razširi.

### Meteorologično poročilo.

| Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm |                |                       |                        |           |          |                         |
|------------------------------------------------------|----------------|-----------------------|------------------------|-----------|----------|-------------------------|
| Dan                                                  | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura po Celziju | Vetrovi   | Nebo     | Padačina v 24 urah v mm |
| 19                                                   | 9 zveč.        | 734.4                 | 7.3                    | sl. szah. | jasno    | 0.0                     |
|                                                      | 7. zjutr.      | 33.4                  | 2.7                    | sl. szah. | megla    |                         |
| 20                                                   | 2. pop.        | 30.7                  | 15.1                   | sl. zah.  | sk. obl. |                         |
| Srednja včerašnja temp. 8.8° norm 9.9°               |                |                       |                        |           |          |                         |

### Anton Šarc Ljubljana

Šelenburgova ulica šte. 5

na vogalu Knašove ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezene. — Znano najboljšo perilo. — Najcenejši nakup.

-- Opreme za neveste! --

2965 3086

## Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, katere bi napravila moja žena.

Josip Poženel

asistent podkovske šole v Ljubljani.

Išče se boljša rodbina, ki bi 3095

## vzela v rejo dva fanta

v starosti 5—6 let. Naslov na pismena vprašanja pove Ivana Ničman, Krakovska ul. 12.

St. 32735.

## Razglas.

Radi oddaje steklarskih del za stavbo državne obrtne šole v Ljubljani vršila se bode dne 2. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne pri podpisnem mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni stavbnega urada javna pismena ponudbinska razprava.

Proračuni, načrti, stavbni pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva državne obrtne šole v Gorupovej ulici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne vsakemu na upogled. Ponudbe, katere je staviti strogo po razpisnem proračunu izročiti je do določenega časa zapečatene in opremljene z 5%, na podlagi skupnega zneska stavljene ponudbe določenim vadijem dražbene komisiji v mestnem stavbnem uradu.

V ponudbah navesti je posamezne cene in na njih podstavi preračunjene svote in skupne zneske v številkah in besedah. Izrecno se določa, da se na ponudbe, katere ne bodo razpisnim pogojem popolnoma zadostovale, oziroma na take, katere se bodo pogojno glasile in ki bodo prekasno ali naknadno izročene, ne bode oziralo. Mestni magistrat si pridržuje delo oddati tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

### Mestni magistrat ljubljanski

dne 18. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik.

Laschan l. r.

3085

## Zahvala.

Za vse številne pismene in ustne dokaze srčnega sočutja povodom pretrane, nenadomestne izgube iskreno ljubljene, nepozabnega edinega sina, gospoda 3093

## Ivana Dremelj,

dijaka

dalje za mnogoštevilno spremstvo, posebno pa še prečastiti duhovščini, zlasti še domačemu gospodu župniku za obilne obiske in razna tolažila, potem velerodnemu gospodu dež. poslancu dr. Evgeniu Jarcu, velerodnemu gospodu ravnatelju Bogomilu Remecu, častitemu učitelstvu in gospodom pevcem za jako ganljivo in izvrstno petje pred hišo, v cerkvi in na pokopališču; častitemu gospodu bogoslovcu Stefanu Skubicu za prelep in jako pretresljiv poslovljni, nagrobni govor, velečastitemu gospodu Mihaelu Omahenu iz Višnje gore, pokojnega tovarišem in sošolcem; vsem darovalcem prekrasnih vencev in sopkov, vrlim gospodičnam Mariji Levce, Minki Skubic in Heleni Šeme, za obilen trud, potem Marijini družbi in nositeljem sveč in vencev ter sploh vsem, ki so pripomogli, da se je pogreb tako veličastno izvršil; izrekava tem potom najino najiskrenejšo, najtoplejšo zahvalo. Bog plačaj stotero!

Dragega pokojnika pa še nadalje priporočava v pobožno molitev in blag spomin.

Polica, 18. oktobra 1910.

Ivan in Ana Dremelj, starši.

## Izvrsten

# mošt-Prosekar

priporoča

## restavracija „Pri zvezdi“

Peter Krisch.

3089

Proda se radi pomanjkanja prostora lepa, 5 let stara breja

## KOBILA

Ogleda se lahko vsak dan od 12. do 2. ure pri lastniku Fr. Ravnikarju, tesar. mojstru v Domžalah. 3090

## „Slavisches Tagblatt“

Dunaj IX/1, Thurngasse 8

Tem potom se naznanja, da izide „Slavisches Tagblatt“ prvič dne 23. oktobra letos.

Naročnina na poskušnjo znaša:

Za Dunaj . . . . . K 1.—  
Za avstrijske dežele . . . 1'60  
Za inozemlje . . . . . 1'80 naprej

Kdor pa želi prejeti na ogled samo prvo številko, naj doloži upravništvu svoj natančen naslov in se mu pošlje prva številka zastoj. 3094



## Vič - Glince.

Nova šola. — Nov »Društveni dom«.

V središču tukajšnje župnije ste letos med drugimi stavbami vzrastle dve javni zgradbi, ki bosta kot dve sestrici služili veri in pravi izobrazbi. Na Glincah blizu župne cerkve ob glavni cesti stoji že prostrana dvonadstropna ljudska šola. Ne daleč od tu nekaj korakov od glavne ceste za g. Marinka gostilno se pa vidi prijazni dom katol. slov. izobraževalnega društva. Obe zgradbi ste bili neobhodno potrebni. Dosedanja šola, sezidana leta 1898., je več kot petkrat premajhna. Ko se je postavila, so se Vičani čudili, čemu toliko šolsko poslopje. Takrat — pred 12 leti je bilo okrog 80 šolo obiskujočih otrok. Sedaj jih je nad 700. Mnogo jih hodi še v Ljubljano v šolo. Te številke najlepše pričajo o ljudskem gibanju v tukajšnji občini. Upalo se je, da bo nova šola vsaj deloma že letos za uporabo, a deževje in druge nepričakovane ovire so zadržale razna dela, tako da bo šele prihodnje spomlad na razpolago. Do takrat bo šolski pouk še v raznih privatnih poslopjih. Glede šolskega osebja so nastale bistvene izpremembe. Gosp. nadučitelj J. Marn je vpokojen. Le škoda, da pokoja ne more uživati tako, kakor bi si ga želel. Vsled operacije še hudo trpi in ne more iz postelje. Začasno vodstvo šole je izročeno g. Gregorinu. Nadučiteljsko mesto je razpisano.

Naloga ljudske šole bo, tukajšnjim malim preskrbeti na verski podlagi prave izobrazbe in omike. Ko bodo pa odrasli in šolo zapustili, jih bo sprejel v svoje okrilje novi »Društveni dom«, kjer se bo skrbelo za nadaljno potrebno izobrazbo in pripuščeno, dovoljeno zabavo in razvedrilo. Tudi »Dom« je bil neobhodno potreben v naši občini, v kateri je v pretežni večini zastopano delavstvo. Delavec je zlasti potreben, da se v prostem času giblje in razvedri v večjem, zračnem prostoru. Saj ima doma malo stanovanje, v tovarni pa mora delati v zaduhlih prostorih. Delavec hrepeni danes tudi po izobrazbi, želi razvedrila, zabave itd. Vse to mu bo na razpolago v katoliškem domu. Do sedaj je bilo v tem oziru kaj slabo, zlasti glede lokala. Potikali smo se z gledališkim odrom po raznih tesnih gostilniških prostorih, po vrtovih, da društveno življenje ni zaspalo. Tok časa nas je takorekoč prisilil, da smo se lotili težkega dela, da smo začeli z zgradbo novega »Društvenega doma«. Z delom je šlo kaj hitro naprej. V avgustu letos se je začelo in ta teden se bo reklo: Dom že stoji, dom je že gotov. V štirinajstih dnevih upamo že uprizoriti na novem odru prvo igro, našemu ljudstvu priljubljeno in vdomačeno: »Mlinar in njegova hči«. »Dom« bo slovesno blagoslovljen in otvorjen prihodnje poletje. — Odkrito moramo pa priznati, da smo od strani somišljenikov za »Dom« več prispevkov pričakovali, kakor smo jih prejeli. Saj je tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo po svojih močeh v enakih zadevah kaj rado priskočilo svojim somišljenikom na pomoč. Najbolj so nam šli na roko vrli sosede Brezovčani, ki so za »Dom« darovali lepo število smrek. Mejdomačin pa zasluzi prvo pohvalo delavstvo tobačne tovarne, ki še vedno kaj prispeva za kak kamenček. Članice »Bogomile« bodo preskrbele in plačale lepo dragoceno zavoso za oder. Posebno krasen dar bosta poklonila gledališkemu novemu odru p. Ferdinand in p. Blaž. Naslikala bosta kulise za več izpremen. Te dni je hodnik v župnišču podoben slikarskemu ateljeju, kjer imenovana patra z vso marljivostjo izdelujeta razne kulise. Znani umetnik slikar g. Kastner, ki se je te dni mudil v župnišču, se je laskavo in pohvalno izrazil o njunem delu. Da nam pri predstavah med pavzami ne bo dolgčas, bo skrbel godbeni odsek, ki je v glasbi v kratkem času svojega obstoja že vrlo napredoval. Kakor vse kaže, je blizu čas, ko bo zamoglo društvo svoje delovanje še živahnejše razviti in skrbeti za pošteno razvedrilo in pravo ljudsko izobrazbo.

## Iz rdečega tabora.

Nekdaj in sedaj. Berolinski list »Vorwärts« od 15. oktobra 1910. prinaša sledečo vest, ki dobro karakterizuje nekdanjega rdečega apostola generalnega štrajka in sedanjega francoskega ministrskega predsednika Brianda. V predsmi uredništva pariškega socialnodemokratskega glasila »Humanité« visi umetno izdelan letak: Konjenica atakira ljudstvo, jezdi po otrocih, starih in ženah, kri pa teče v potokih. Ta ataka se je jezila na povelje Brianda.

Na čelu letaka pa se bere sledeče: »Delavci, zagrabite za kose, sekire in bodala! Naprej proti našim sovražnikom, izkoriščevalcem ljudstva! Potem bom jaz v vaši sredi. Tako je govoril Briand 10. aprila 1899.« — Kolika karijera, v desetih letih je postal iz socialnodemokratskega pridigarja generalne stavke in iz tajnika socialnodemokratske stranke ministrski predsednik, ki ukazuje vojaške pohode proti onim ljudem, ki so sledili njegovemu nauku iz leta 1899.

**Socialno-demokratski terorizem.** V Monakovem je bil 10. septembra t. l. v neki pivovarni socialno-demokratski shod. Predno se je shod otvoril, so zahtevali prireditelji od gostilničarja, da naj strežejo samo socialnodemokratsko organizirane natakarike zborovalcem. Gostilničarju, ki je izjavil, da mu je cela zahteva prišla nenadoma, so odgovorili rdeči bratci, naj ne skrbi, kje bo dobil natakarike, te so pripeljali že sami s seboj. In zgodilo se je nekaj popolnoma neverjetnega. Vsled terorizma socialnih demokratov so morale neorganizirane natakarike, ki so bile že več let v službi, takoj opustiti delo, na njihovo mesto pa so stopile rdeče organizirane natakarike. Ta dogodek dobro označuje, kako bi se godilo ljudem, ki niso socialni demokrati, ako bi ti prišli na krmilo. Pripomniti je treba, da se je to zgodilo v pivovarni »Schwabinger« ter da obstoji socialnodemokratska organizacija natakarijev šele tri leta.

## Kurzi efektov in menjic.

dne 18. oktobra 1910.

|                                                      |           |
|------------------------------------------------------|-----------|
| Skupna 4% konv. renta, maj—november . . . . .        | 9315      |
| Skupna 4% konv. renta, januar—julij . . . . .        | 9310      |
| Skupna 4-20% papirna renta, februar—avgust . . . . . | 9675      |
| Skupna 4-20% srebrna renta, april—oktober . . . . .  | 9675      |
| Avstrijska zlata renta . . . . .                     | 11540     |
| Avstrijska kronska renta 4% . . . . .                | 9310      |
| Avstrijska investic. renta 3 1/2% . . . . .          | 8285      |
| Ogrska zlata renta 4% . . . . .                      | 11145     |
| Ogrska kronska renta 4% . . . . .                    | 9175      |
| Ogrska investicijska renta 3 1/2% . . . . .          | 8095      |
| Delnice avstrijsko-ogrske banke . . . . .            | 1867      |
| Kreditne delnice . . . . .                           | 66650     |
| London vista . . . . .                               | 24067 1/2 |
| Nemški drž. bankovci za 100 mark . . . . .           | 11672 1/2 |
| 20 mark . . . . .                                    | 2351      |
| 20 frankov . . . . .                                 | 1910      |
| Italijanski bankovci . . . . .                       | 9475      |
| Rublji . . . . .                                     | 254 3/4   |

## AGENTI

koji žele zastopati veliko banko in se bavati s prodajo **garantovanih srečk** dobe pri nas **velik in stalen zaslužek**. Marljivim zastopnikom damo s časoma tudi stalno plačo. 3074  
Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracijo »Neue Fortuna«, Budapest V. Börse, Postfach 78.

## Za žene in dekleta

je lepo sukneno in modno blago v veliki izbiri v nad 40 let obstoječi gvanthi trgovini. **R. Miklauc, Ljubljana** Stritarjeva ulica št. 5.

Vzorci na zahtevo poštine prosto.

## Prodajalka

se sprejme za trgovino z mešanim blagom na deželi. Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod šifro »Prodajalka« do konec t. m.

## Vsak lahko dobi

tako iz mesta, kakor z dežele

## zlatnino

kot zlate in srebrne žepne ure in verižice, prstane, uhane itd.

## na obroke

pri zlatarju

## J. Vecchiet

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

## A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

## obleke za jesen in zimo

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

## Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po **38 vinarjev** liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

## Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzivate **železnato vino s kino** lekarja **Piccoli-ja** v Ljubljani z dnevnim izdatkom **18 vinarjev**, meslo kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot **navadno vino** in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

Proda se še ena

3043 3

## trgovinska oprava

Kupci naj blagovolijo isto takoj na Ješenah ogledati, ker se na pismena vprašanja ne ozira. **Rudolf Zorč, Jesenice** Gorenjsko.

St. 32166.

## Ponudbeni razpis.

Podpisani mestni magistrat razpisuje za izdelovanje uniform obleke za mestno policijsko stražo in za uradne sluga za leto 1911 ponudbeno razpravo.

Uniforma mestnih stražnikov obstoji iz:

suknena zimskega plašča, suknenega dežnega plašča, sukne paradne suknje, suknene bluže, suknenih hlač, platnenih letnih hlač.

Uniforma mestnih slug obstoji iz:

suknene paradne suknje, sukne zimske suknje, suknenega telovnika, suknenih hlač, letne bluže, platnenih letnih hlač.

Ponudbe za ta dela morajo biti opremljene s cenovniki in jih je vlagati do

**31. oktobra 1910**

pri podpisnem magistratu, ki si pridržuje pravico, brez ozira na ponujene cene po lastnem prevdanku izbrati si ponudnika.

**Mestni magistrat ljubljanski,**

v Ljubljani, dne 13. oktobra 1910.

3069

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni

c. kr. deželne vlade svetnik:

**Laschan I. r.**

## Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate vezenine, jabots, šerpe, damski ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave, mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

**Modna trgovina P. Magdič v Ljubljani,**

nasproti glavne pošte.

3012